



Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

30 päivänä marraskuuta 2023*

Ennakkoratkaisupyyntö – Turvapaikkapolitiikka – Asetus (EU) N:o 604/2013 – 3–5, 17 ja 27 artikla – Asetus (EU) N:o 603/2013 – 29 artikla – Asetus (EU) N:o 1560/2003 – Liite X – Kansainvälistä suojelua hakevan tiedonsaantioikeus – Yhteinen tiedote – Henkilökohtainen puhuttelu – Yhdessä jäsenvaltiossa aiemmin tehty ensimmäinen kansainvälistä suojelua koskeva hakemus – Toisessa jäsenvaltiossa tehty uusi hakemus – Laiton oleskelu tässä toisessa jäsenvaltiossa – Takaisinottomenettely – Tiedonsaantioikeuden loukkaaminen – Henkilökohtaisen puhuttelun toimittamatta jättäminen – Suoja epäsuoran palauttamisen vaaraa vastaan – Keskinäinen luottamus – Siirtopäätöksen tuomioistuinvalvonta – Laajuus – Systemisten puutteiden toteaminen pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion turvapaikkamenettelyssä ja kansainvälistä suojelua hakevien vastaanotto-olosuhteissa – Harkintavaltalausekkeet – Vaara palauttamiskiellon periaatteen loukkaamisesta pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa

Yhdistetyissä asioissa C-228/21, C-254/21, C-297/21, C-315/21 ja C-328/21,

joissa on kyse viidestä SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöä, joista Corte suprema di cassazione (ylin yleinen tuomioistuin, Italia) on esittänyt ensimmäisen 29.3.2021 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 8.4.2021 (C-228/21), joista Tribunale di Roma (Rooman alioikeus, Italia) on esittänyt toisen 12.4.2021 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 22.4.2021 (C-254/21), joista Tribunale di Firenze (Firenzen alioikeus, Italia) on esittänyt kolmannen 29.4.2021 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 10.5.2021 (C-297/21), joista Tribunale di Milano (Milanon alioikeus, Italia) on esittänyt neljännen 14.4.2021 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 17.5.2021 (C-315/21), ja joista Tribunale di Trieste (Triesten alioikeus, Italia) on esittänyt viidennen 2.4.2021 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 26.5.2021 (C-328/21), saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Ministero dell'Interno, Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino (C-228/21),

DG (C-254/21),

XXX.XX (C-297/21),

PP (C-315/21) ja

GE (C-328/21)

* Oikeudenkäyntikieli: italia

vastaa

CZA (C-228/21) ja

Ministero dell'Interno, Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino
(C-254/21, C-297/21, C-315/21 ja C-328/21),

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Prechal sekä tuomarit F. Biltgen, N. Wahl,
J. Passer (esittelevä tuomari) ja M. L. Arastey Sahún,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Di Bella,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 8.6.2022 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- XXX.XX, edustajinaan C. Favilli ja L. Scattoni, avvocates,
- GE, edustajanaan C. Bove, avvocat,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajinaan L. D'Ascia ja D. G. Pintus, avvocati dello Stato,
- Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller ja R. Kanitz,
- Ranskan hallitus, asiamiehinään A.-L. Desjonquères ja J. Illouz,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M.K. Bulterman, M. de Ree ja A. Hanje,
- Euroopan komissio, asiamiehinään A. Azéma ja C. Cattabriga,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.4.2023 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 (EUVL 180, s. 31; jäljempänä Dublin III -asetus) 3 artiklan 2 kohdan, 4 ja 5 artiklan, 17 artiklan 1 kohdan, 18 artiklan 1 kohdan, 20 artiklan 5 kohdan ja 27 artiklan, Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten asetuksen N:o 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja Europolin esittämistä, Eurodac-tietoihin lainvalvontatarkoituksessa tehtäviä vertailuja koskevista

pyynnöistä sekä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1077/2011 muuttamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 603/2013 (EUVL 2013, L 180, s. 1; jäljempänä Eurodac-asetus) 29 artiklan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan tulkintaa.

- 2 Nämä pyynnot on esitetty viidessä oikeudenkäynnissä, joista ensimmäisessä (asia C-228/21) asianosaisina ovat Ministero dell'Interno, Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino (sisäministeriö, kansalaisuus- ja siirtolaisuusasioita hoitava Dublin -yksikkö, Italia) (jäljempänä sisäministeriö) ja CZA ja jossa on kyse sisäministeriön päätöksestä siirtää hänet Sloveniaan sen jälkeen, kun hän oli tehnyt Italiassa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, ja joista neljässä muussa (C-254/21, C-297/21, C-315/21 ja C-328/21) asianosaisina ovat DG, XXX.XX, PP ja GE – joista kolme ensin mainittua oli myös tehnyt tällaisen hakemuksen Italiassa ja joista neljäs, GE, oleskeli Italiassa laittomasti – ja sisäministeriö ja joissa on kyse sisäministeriön päätöksistä siirtää DG Ruotsiin, XXX.XX ja PP Saksaan ja GE Suomeen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Määrittelydirektiivi

- 3 Vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU (EUVL 2011, L 337, s. 9; jäljempänä määrittelydirektiivi) II luvussa, jonka otsikko on ”Kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten arviointi” on muun muassa direktiivin 8 artikla, jonka otsikko on ”Suojelu alkuperämaassa”. Tässä artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Arvioidessaan kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta jäsenvaltiot voivat katsoa, että hakija ei ole kansainvälisen suojelun tarpeessa, jos hakijalla alkuperämaaan jossakin osassa

- a) ei ole perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi tai todellista vaaraa joutua kärsimään vakavaa haittaa tai
- b) on mahdollisuus saada 7 artiklassa määriteltä suojelua vainoa tai vakavaa haittaa vastaan

ja hän voi turvallisesti ja laillisesti matkustaa ja päästä maan kyseiseen osaan ja hänen voidaan kohtuudella olettaa jäävän sinne.

2. Tutkiessaan, onko hakijalla perusteltu aihe pelätä joutuvansa vainotuksi tai todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa tai mahdollisuus saada suojelua vainoa tai vakavaa haittaa vastaan alkuperämaaan jossakin osassa 1 kohdan mukaisesti, jäsenvaltioiden on tehdessään päätöksen hakemuksen johdosta kiinnitettävä huomiota alkuperämaaan kyseisessä osassa vallitseviin yleisiin olosuhteisiin sekä hakijan henkilökohtaisiin olosuhteisiin 4 artiklan mukaisesti. Tätä varten jäsenvaltioiden on varmistettava, että asian kannalta merkityksellisistä lähteistä, kuten Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetulta ja Euroopan turvapaikka-asoiden tukivirastolta, hankitaan täsmällisiä ja ajan tasalla olevia tietoja.”

- 4 Määrittelydirektiivin V luvussa, jonka otsikko on ”Määrittelemine henkilöksi, joka voi saada toissijaista suojelua”, on sen 15 artikla, jonka otsikko on ”Vakava haitta”, ja siinä säädetään seuraavaa:

”Vakavalla haitalla tarkoitetaan seuraavia:

– –

- c) siviilihenkilön henkeä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaava vakava ja henkilökohtainen vaara, joka johtuu mielivaltaisesta väkivallasta kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä.”

Dublin III -asetus

- 5 Dublin III -asetuksen johdanto-osan 18 ja 19 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(18) Hakijalle olisi järjestettävä henkilökohtainen puhuttelu, jotta voidaan helpottaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä. Heti sen jälkeen kun kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätetty, turvapaikanhakijalle olisi ilmoitettava tämän asetuksen soveltamisesta ja siitä, että hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämismenettelyn helpottamiseksi hakija voi puhuttelussa antaa tietoja jäsenvaltioissa oleskelevista perheenjäsenistä, sukulaisista tai muista omaisista.

(19) Asianomaisten henkilöiden oikeuksien tehokkaan suojelun varmistamiseksi olisi erityisesti [perusoikeuskirjan] 47 artiklan mukaisesti otettava käyttöön oikeudelliset takeet ja tehokkaat oikeussuojakeinot, jotka koskevat päätöksiä siirtää hakija hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon. Jotta voidaan varmistaa, että kansainvälistä oikeutta noudatetaan, tällaisia päätöksiä koskevien tehokkaiden oikeussuojakeinojen olisi katettava sekä tämän asetuksen soveltamisen tarkastelu että oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin perustuvan tilanteen tarkastelu siinä jäsenvaltiossa, johon hakija siirretään.”

- 6 Dublin III -asetuksen II luvussa, jonka otsikko on ”Yleiset periaatteet ja takeet”, on sen 3 artikla, jonka otsikko on ”Pääsy kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelymenettelyyn” ja jonka 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on käsiteltävä jokaisen kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön minkä tahansa jäsenvaltion alueella tai rajalla tai kauttakulkualueella tekemä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus. Turvapaikkahakemuksen käsittelee yksi ainoa jäsenvaltio, ja tämä jäsenvaltio on se, joka III luvussa esitettyjen perusteiden mukaisesti on vastuussa hakemuksen käsittelystä.

2. Jollei hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaa jäsenvaltiota voida määrittää tässä asetuksessa lueteltujen perusteiden mukaisesti, käsittelystä vastaa ensimmäinen jäsenvaltio, jossa kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätetty.

Jos hakija on mahdotonta siirtää jäsenvaltioon, joka on alun perin nimetty hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaksi jäsenvaltioksi, koska on perusteltuja syitä katsoa, että kyseisessä jäsenvaltiossa on turvapaikkamenettelyssä ja hakijoiden vastaanotto-olosuhteissa systeemisiä puutteita, jotka saattavat johtaa [perusoikeuskirjan] 4 artiklassa tarkoitettuun epäinhimilliseen tai

halventavaan kohteluun, määrittämisestä vastaavan jäsenvaltion on jatkettava III luvussa vahvistettujen perusteiden tarkastelua sen määrittämiseksi, voidaanko jokin toinen jäsenvaltio nimetä hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaksi jäsenvaltioksi.

Jos tämän kohdan mukaisesti ei voi tehdä siirtoa mihinkään III luvussa vahvistettujen perusteiden mukaisesti nimettyyn jäsenvaltioon tai ensimmäiseen jäsenvaltioon, jossa hakemus on jätetty, määrittämisestä vastaavasta jäsenvaltiosta tulee hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio. ”

7 Dublin III -asetuksen 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Tiedonsaantioikeus”, säädetään seuraavaa:

”1. Heti kun kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätetty jäsenvaltiossa 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla, kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava hakijalle tämän asetuksen soveltamisesta ja erityisesti seuraavista seikoista:

- a) tämän asetuksen tavoitteista ja siitä, mitä seuraa toisen hakemuksen tekemisestä toisessa jäsenvaltiossa sekä siirtymisestä yhdestä jäsenvaltiosta toiseen siinä vaiheessa, kun tämän asetuksen mukaisesti hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaa jäsenvaltiota määritetään ja kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta käsitellään;
- b) hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteista, näiden perusteiden etusijajärjestyksestä menettelyn eri vaiheissa ja niiden kestosta sekä siitä, että jäsenvaltiossa jätetty kansainvälistä suojelua koskeva hakemus saattaa johtaa siihen, että kyseisestä jäsenvaltiosta tulee tämän asetuksen mukaisesti hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, vaikka tällainen vastuu ei olisikaan näiden perusteiden mukaista;
- c) jäljempänä 5 artiklassa tarkoitetusta henkilökohtaisesta puhuttelusta ja mahdollisuudesta antaa tietoja jäsenvaltioissa oleskelevista perheenjäsenistä, sukulaisista tai muista omaisista sekä keinoista, joilla hakija voi toimittaa tällaiset tiedot;
- d) mahdollisuudesta hakea siirtopäätökseen muutosta ja tarvittaessa siirron lykkäämistä;
- e) siitä, että jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat vaihtaa keskenään hakijaa koskevia tietoja ainoastaan tähän asetukseen perustuvien velvoitteidensa täytäntöönpanoa varten;
- f) siitä, että hakijalla on oikeus tutustua häntä koskeviin tietoihin ja oikeus pyytää, että tällaiset tiedot oikaistaan, jos ne ovat virheellisiä, tai poistetaan, jos niitä on käsitelty sääntöjenvastaisesti, sekä menettelyistä näiden oikeuksien käyttämiseksi, mukaan lukien 35 artiklassa tarkoitettujen viranomaisten yhteystiedot sekä niiden kansallisten tietosuojaviranomaisten yhteystiedot, jotka ovat vastuussa henkilötietojen suoja koskevien kanteluiden käsittelystä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on toimitettava kirjallisesti kielellä, jota hakija ymmärtää tai jota hänen voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän. Jäsenvaltioiden on käytettävä tätä varten 3 kohdan nojalla laadittua yhteistä tiedotetta.

Tarvittaessa tiedot on annettava myös suullisesti esimerkiksi 5 artiklassa tarkoitettun henkilökohtaisen puhuttelun yhteydessä, jotta voidaan varmistaa, että hakija ymmärtää ne.

3. [Euroopan] komissio laatii täytäntöönpanosäädöksellä yhteisen tiedotteen sekä ilman huoltajaa oleville alaikäisille tarkoitettun erityisen tiedotteen, jotka sisältävät vähintään tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot. Yhteisen tiedotteen on sisällettävä myös tietoja [Eurodac-asetuksen] soveltamisesta ja erityisesti tarkoituksesta, jota varten hakijan tietoja voidaan käsitellä Eurodac-järjestelmässä. Yhteinen tiedote on laadittava niin, että jäsenvaltiot voivat täydentää sitä jäsenvaltiokohtaisilla lisätiedoilla. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään tämän artiklan 44 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.”
- 8 Dublin III -asetuksen 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Henkilökohtainen puhuttelu”, säädetään seuraavaa:

”1. Jotta voidaan helpottaa hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä, määrittämisestä vastaavan jäsenvaltion on suoritettava hakijan henkilökohtainen puhuttelu. Puhuttelu auttaa myös asianmukaisesti ymmärtämään 4 artiklan mukaisesti hakijalle annetut tiedot.

2. Henkilökohtainen puhuttelu voidaan jättää suorittamatta, jos

a) hakija on paennut; tai

b) saatuaan 4 artiklassa tarkoitettut tiedot hakija on jo antanut muilla tavoin tiedot, joita tarvitaan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi. Puhuttelun suorittamatta jättäneen jäsenvaltion on annettava hakijalle mahdollisuus esittää kaikki vastuussa olevan jäsenvaltion asianmukaiseksi määrittämiseksi tarvittavat lisätiedot ennen päätöksen tekemistä hakijan siirtämisestä hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

3. Henkilökohtainen puhuttelu on suoritettava kohtuullisessa ajassa ja joka tapauksessa ennen kuin 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti tehdään päätös hakijan siirtämisestä hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon.

4. Henkilökohtainen puhuttelu on suoritettava kielellä, jota hakija ymmärtää tai jota hänen voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän ja jolla hän pystyy kommunikoimaan. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa turvauduttava tulkkiin, jonka välityksellä hakija ja henkilökohtaisen puhuttelun suorittaja pystyvät kommunikoimaan keskenään asianmukaisella tavalla.

5. Henkilökohtainen puhuttelu on suoritettava olosuhteissa, joilla taataan asianmukainen luottamuksellisuus. Puhuttelun suorittaa kansallisen lain mukaisesti pätevä henkilö.

6. Jäsenvaltion, joka suorittaa henkilökohtaisen puhuttelun, on laadittava siitä kirjallinen yhteenveto, joka sisältää vähintään tärkeimmät hakijan puhuttelussa antamat tiedot. Yhteenveto voidaan antaa joko selosteena tai vakiolomakkeella. Jäsenvaltion on varmistettava, että hakija ja/tai häntä edustava oikeudellinen tai muu neuvonantaja voivat hyvissä ajoin tutustua yhteenvetoon.”

- 9 Dublin III -asetuksen 7 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on 8, 10 ja 16 artiklassa tarkoitettujen perusteiden soveltamiseksi otettava huomioon saatavilla olevat todisteet hakijan perheenjäsenten, sukulaisten tai muiden omaisten oleskelusta jonkin jäsenvaltion alueella edellyttäen, että tällaiset todisteet toimitetaan ennen kuin toinen jäsenvaltio hyväksyy pyynnön ottaa asianomainen henkilö vastaan 22 artiklan mukaisesti tai ottaa hänet takaisin

25 artiklan mukaisesti ja että hakijan aiemmista kansainvälistä suojelua koskevista hakemuksista ei ole vielä tehty itse asian osalta päätöstä ensimmäisessä käsittelyssä.”

- 10 Dublin III -asetuksen 17 artiklan, jonka otsikko on ”Harkintavaltalausekkeet”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Edellä olevasta 3 artiklan 1 kohdasta poiketen kukin jäsenvaltio voi päättää käsitellä kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön siellä jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen siinäkin tapauksessa, ettei se tässä asetuksessa määriteltyjen perusteiden mukaan ole vastuussa hakemuksen käsittelystä.

Jäsenvaltiosta, joka päättää käsitellä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tämän kohdan nojalla, tulee hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, ja sen on otettava vastatakseen kaikista tähän vastuuseen liittyvistä velvollisuuksista. Sen on [niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 343/2003 soveltamista koskevista säännöistä 2.9.2003 annetun neuvoston] asetuksen (EY) N:o 1560/2003 [(EUVL 2003, L 222, s. 3)] 18 artiklalla perustetun sähköisen DubliNet-viestintäverkon välityksellä tarvittaessa ilmoitettava tästä hakemuksen käsittelystä aiemmin vastuussa olleelle jäsenvaltiolle tai jäsenvaltiolle, joka toteuttaa menettelyä hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi, tai jäsenvaltiolle, jolle on esitetty hakijaa koskeva vastaanotto- tai takaisinottopyyntö.

Jäsenvaltion, josta tulee hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio tämän kohdan nojalla, on viipymättä ilmoitettava siitä Eurodac-järjestelmässä [Eurodac-asetuksen] mukaisesti lisäämällä päivämäärä, jolloin päätös hakemuksen käsittelystä tehtiin.”

- 11 Dublin III -asetuksen 18 artiklan, jonka otsikko on ”Hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion velvollisuudet”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltio, joka on tämän asetuksen perusteella vastuussa hakemuksen käsittelystä, on velvollinen:

- a) ottamaan 21, 22 ja 29 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti vastaan hakijan, joka on jättänyt hakemuksen toisessa jäsenvaltiossa;
- b) ottamaan 23, 24, 25 ja 29 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti takaisin hakijan, jonka hakemusta käsitellään ja joka on jättänyt hakemuksen toisessa jäsenvaltiossa tai joka oleskelee ilman oleskelulupaa toisessa jäsenvaltiossa;
- c) ottamaan 23, 24, 25 ja 29 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti takaisin kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön, joka on käsittelyn kuluessa peruuttanut hakemuksensa ja jättänyt hakemuksen toisessa jäsenvaltiossa tai joka oleskelee toisessa jäsenvaltiossa ilman oleskelulupaa;
- d) ottamaan 23, 24, 25 ja 29 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti takaisin kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön, jonka hakemus on hylätty ja joka on jättänyt hakemuksen toisessa jäsenvaltiossa tai joka oleskelee ilman oleskelulupaa toisessa jäsenvaltiossa.

2. Jäsenvaltion, joka on vastuussa hakemuksen käsittelystä, on 1 kohdan a ja b alakohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa käsiteltävä hakijan jättämä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus tai saatettava päätökseen sen käsittely.

Jos hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio oli 1 kohdan c alakohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa lopettanut hakemuksen käsittelyn siksi, että hakija oli peruuttanut sen ennen ensimmäisessä käsittelyssä itse asian osalta tehtävää päätöstä, kyseisen jäsenvaltion on varmistettava, että hakijalla on oikeus pyytää, että hänen hakemuksensa käsittely saatetaan päätökseen tai että hän voi jättää uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, jota ei kohdella [kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston] direktiivissä 2013/32/EU [(EUVL 2013, L 180, s. 60; jäljempänä menettelydirektiivi)] tarkoitettuna myöhempänä hakemuksena. Tällöin jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakemuksen käsittely saatetaan päätökseen.

Jos hakemus on 1 kohdan d alakohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa hylätty ainoastaan ensimmäisessä käsittelyssä, hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion on varmistettava, että asianomaisella henkilöllä on tai on ollut mahdollisuus tehokkaaseen oikeussuojakeinoon [menettelydirektiivin] 46 artiklan mukaisesti.”

12 Dublin III -asetuksen 19 artiklassa, jonka otsikko on ”Vastuun lakkaaminen” säädetään seuraavaa:

”1. Jos jäsenvaltio myöntää hakijalle oleskeluluvan, 18 artiklan 1 kohdassa säädettyt velvollisuudet siirtyvät tälle jäsenvaltiolle.

2. Edellä 18 artiklan 1 kohdassa säädetty velvollisuudet lakkaavat, jos hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio voi silloin, kun sitä pyydetään ottamaan vastaan tai takaisin hakija tai muu 18 artiklan 1 kohdan c tai d alakohdassa tarkoitettu henkilö, osoittaa, että asianomainen henkilö on poistunut jäsenvaltioiden alueelta vähintään kolmen kuukauden ajaksi, jollei hänellä ole hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion myöntämää voimassa olevaa oleskelulupaa.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua poissaolojakson jälkeen jätettyä hakemusta pidetään uutena hakemuksena, jonka osalta aloitetaan uusi menettely sen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi.

3. Edellä 18 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdassa yksilöidyt velvollisuudet lakkaavat olemasta voimassa, kun hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio voi silloin, kun sitä pyydetään ottamaan takaisin hakija tai muu 18 artiklan 1 kohdan c tai d alakohdassa tarkoitettu henkilö, osoittaa, että asianomainen henkilö on poistunut jäsenvaltioiden alueelta hakemuksen peruuttamisen tai hylkäämisen jälkeen tehdyn palauttamispäätöksen tai annetun maastapoistamismääräyksen nojalla.

Toimeenpannun maastapoistamisen jälkeen jätettyä hakemusta pidetään uutena hakemuksena, jonka osalta aloitetaan uusi menettely sen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi.”

- 13 Dublin III -asetuksen VI luvussa, jonka otsikko on "Vastaanotto- ja takaisinottomenettelyt", olevassa I jaksossa, jonka otsikko on "Menettelyn aloittaminen", on sen 20 artikla, jonka otsikko on "Menettelyn aloittaminen" ja jossa säädetään seuraavaa:

"1. Menettely hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi alkaa heti, kun kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on ensimmäisen kerran jätetty johonkin jäsenvaltioon.

2. Kansainvälistä suojelua koskeva hakemus katsotaan jätetyksi, kun asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat saaneet hakijan esittämän hakemuksen tai viranomaisten suorittaman hakemuksen kirjaamisen. Jos hakemusta ei ole tehty kirjallisesti, on aikeesta ilmoittamisen ja hakemuksen kirjaamisen välisen ajan oltava mahdollisimman lyhyt.

--

5. Jotta hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä koskeva menettely voidaan saattaa päätökseen, on jäsenvaltion, jossa kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on ensin jätetty, otettava 23, 24, 25 ja 29 artiklassa säädetyin edellytyksin takaisin hakija, joka oleskelee toisessa jäsenvaltiossa ilman oleskelulupaa tai joka on siellä tehnyt uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen sen jälkeen, kun hän on ensin peruuttanut toisessa jäsenvaltiossa tekemänsä ensimmäisen hakemuksen sen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä koskevan menettelyn kuluessa.

-- "

- 14 Dublin III -asetuksen 21 artiklan, jonka otsikko on "Vastaanottopyynnön esittäminen", 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos jäsenvaltio, jossa kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätetty, katsoo, että toinen jäsenvaltio on vastuussa hakemuksen käsittelystä, se voi mahdollisimman nopeasti ja joka tapauksessa kolmen kuukauden kuluessa 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta hakemuksen jättämispäivästä pyytää tätä toista jäsenvaltiota ottamaan hakijan vastaan. "

- 15 Dublin III -asetuksen 23 artiklassa, jonka otsikko on "Takaisinottopyynnön esittäminen, kun pyynnön esittävässä jäsenvaltiossa on jätetty uusi hakemus", säädetään seuraavaa:

"1. Jos jäsenvaltio, jossa 18 artiklan 1 kohdan b, c tai d alakohdassa tarkoitettu henkilö on jättänyt uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, katsoo, että toinen jäsenvaltio on vastuussa 20 artiklan 5 kohdan ja 18 artiklan 1 kohdan b, c tai d alakohdan mukaisesti, se voi pyytää tuota toista jäsenvaltiota ottamaan kyseisen henkilön takaisin.

--

3. Jos takaisinottopyyntöä ei tehdä 2 kohdassa säädetyssä määräajassa, kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä on vastuussa jäsenvaltio, jossa uusi hakemus on jätetty. "

- 16 Dublin III -asetuksen 24 artiklassa, jonka otsikko on "Takaisinottopyynnön esittäminen, kun pyynnön esittävässä jäsenvaltiossa ei ole jätetty uutta hakemusta", säädetään seuraavaa:

"Jos jäsenvaltio, jonka alueella 18 artiklan 1 kohdan b, c tai d alakohdassa tarkoitettu henkilö oleskelee ilman oleskelulupaa ja jossa ei ole jätetty kansainvälistä suojelua koskevaa uutta hakemusta, katsoo,

että toinen jäsenvaltio on vastuussa hakemuksen käsittelystä 20 artiklan 5 kohdan ja 18 artiklan 1 kohdan b, c tai d alakohdan mukaisesti, se voi pyytää kyseistä toista jäsenvaltiota ottamaan kyseisen henkilön takaisin.”

- 17 Dublin III -asetuksen VI luvun IV jaksossa, jonka otsikko on ”Menettelylliset takeet”, olevassa 26 artiklassa, jonka otsikko on ”Siirtopäätöksestä ilmoittaminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jos pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio suostuu ottamaan vastaan tai takaisin hakijan tai muun 18 artiklan 1 kohdan c tai d alakohdassa tarkoitettun henkilön, on pyynnön esittäneen jäsenvaltion ilmoitettava asianomaiselle henkilölle päätöksestä siirtää hänet hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon ja tarvittaessa päätöksestä olla käsittelemättä hänen kansainvälistä suojelua koskevaa hakemustaan. Jos asianomaista henkilöä edustaa oikeudellinen tai muu neuvonantaja, jäsenvaltiot voivat päättää antaa päätöksen tiedoksi kyseiselle oikeudelliselle tai muulle neuvonantajalle asianomaisen henkilön sijaan ja tarvittaessa ilmoittaa päätöksestä asianomaiselle henkilölle.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa päätöksessä on myös oltava tiedot käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista, mukaan lukien oikeus hakea tarvittaessa lykkäävää vaikutusta, ja tällaisten oikeussuojakeinojen käyttöön sovellettavista määräajoista ja siirron toteuttamista koskevista määräajoista sekä tarvittaessa maininta paikasta, jossa, ja ajankohdasta, jolloin asianomaisen henkilön on ilmoitauduttava hakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa, jos hän siirtyy sinne omin neuvoin.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tiedot henkilöistä tai yksiköistä, jotka voivat antaa oikeudellista apua asianomaiselle henkilölle, ilmoitetaan hänelle yhdessä 1 kohdassa tarkoitettun päätöksen kanssa, ellei niitä ole jo ilmoitettu.

3. Kun oikeudellinen tai muu neuvonantaja ei avusta tai edusta asianomaista henkilöä, jäsenvaltioiden on ilmoitettava hänelle päätöksen tärkeimmät tiedot, joiden on aina sisällettävä tiedot käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista ja niiden käyttöön sovellettavista määräajoista kielellä, jota asianomainen henkilö ymmärtää tai jota hänen kohtuudella voidaan olettaa ymmärtävän.”

- 18 Dublin III -asetuksen IV jaksossa olevan 27 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeussuojakeinot”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Hakijalla tai muulla 18 artiklan 1 kohdan c tai d alakohdassa tarkoitettulla henkilöllä on oltava oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin niin, että hänellä on mahdollisuus hakea muutosta siirtopäätökseen tai sen uudelleen käsittelyä tuomioistuimessa sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.”

- 19 Dublin III -asetuksen VI luvun VI jaksossa, jonka otsikko on ”Siirrot”, olevan 29 artiklan, jonka otsikko on ”Yksityiskohtaiset säännöt ja määräajat”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos siirtoa ei toteuteta kuuden kuukauden määräajan kuluessa, hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio vapautuu velvoitteestaan ottaa asianomainen henkilö vastaan tai takaisin, ja vastuu siirtyy pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle. Määräaikaa voidaan jatkaa enintään yhteen vuoteen, jos siirtoa ei voida suorittaa asianomaisen henkilön vangitsemisen vuoksi, tai enintään kahdeksaantoista kuukauteen, jos asianomainen henkilö on paennut viranomaisia.”

Menettelydirektiivi

- 20 Menettelydirektiivin II luvussa, jonka otsikko on ”Perusperiaatteet ja takeet”, on muun muassa sen 9 artikla. Tämän artiklan otsikko on ” Oikeus jäädä jäsenvaltioon hakemuksen tutkinnan ajaksi”, ja sen 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltio voi luovuttaa hakijan kolmanteen valtioon 2 kohdan nojalla ainoastaan, jos toimivaltaiset viranomaiset ovat vakuuttuneita siitä, että luovuttamista koskeva päätös ei johda suoraan tai epäsuoraan palauttamiseen, joka rikkoisi kansainväliseen ja [Euroopan] unionin oikeuteen perustuvia kyseisen jäsenvaltion velvoitteita.”

- 21 Menettelydirektiivin 14 artiklassa, jonka otsikko on ”Henkilökohtainen puhuttelu”, säädetään seuraavaa:

”1. Ennen kuin määrittävä viranomainen tekee hakemusta koskevan päätöksen, hakijalle on annettava tilaisuus hänen kansainvälistä suojelua koskevaa hakemustaan koskevaan henkilökohtaiseen puhutteluun, jonka suorittavalla henkilöllä on kansallisen lainsäädännön mukaan toimivalta suorittaa tällaisia puhutteluja. Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen sisältöä koskevien henkilökohtaisten puhuttelujen on aina oltava määrittävän viranomaisen henkilöstön suorittamia. Tämä alakohta ei rajoita 42 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamista.

Kun suuri määrä kolmansien maiden kansalaisia tai kansalaisuudettomia henkilöitä tekee samanaikaisesti kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, minkä vuoksi määrittävä viranomainen ei käytännössä pysty suorittamaan kunkin hakemuksen sisältöä koskevia puhutteluja riittävän nopeasti, jäsenvaltiot voivat säätää, että toisen viranomaisen henkilöstö osallistuu tilapäisesti kyseisten puhuttelujen suorittamiseen. Tällöin kyseisen toisen viranomaisen henkilöstölle on annettava etukäteen asianmukainen koulutus – –

– –

2. Hakemuksen sisältöä koskevasta henkilökohtaisesta puhuttelusta voidaan luopua, jos

- a) määrittävä viranomainen voi tehdä pakolaisasemaa koskevan myönteisen päätöksen käytettävissä olevien todisteiden perusteella; tai
- b) määrittävä viranomainen katsoo, että hakija ei kykene osallistumaan henkilökohtaiseen puhutteluun hänestä riippumattomien pysyvien syiden vuoksi. Epäselvissä tapauksissa toimivaltaisen viranomaisen on kuultava lääketieteen ammattilaista sen selvittämiseksi, onko kyse väliaikaisesta vai pysyvästä tilasta.

Jos henkilökohtaista puhuttelua ei b alakohdan nojalla suoriteta hakijan tai mahdollisen hänestä riippuvaisen henkilön kanssa, hakijalle tai hakijasta riippuvaiselle henkilölle on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan antamaan mahdollisuus toimittaa lisätietoja.

3. Määrittävä viranomainen voi tehdä kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta koskevan päätöksen, vaikka henkilökohtaisesta puhuttelusta olisi tämän artiklan nojalla luovuttu.

4. Henkilökohtaisesta puhuttelusta luopuminen 2 kohdan b alakohdan nojalla ei saa vaikuttaa kielteisesti määrittävän viranomaisen päätökseen.

5. Jäsenvaltiot voivat 28 artiklan 1 kohdasta riippumatta ottaa kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta ratkaistessaan huomioon sen, että hakija ei saapunut henkilökohtaiseen puhutteluun, paitsi jos hänellä oli pätevä syy olla saapumatta.”
- 22 Menettelydirektiivin 15 artiklassa, jonka otsikko on ”Henkilökohtaista puhuttelua koskevat vaatimukset”, säädetään seuraavaa:
- ”1. Henkilökohtaisessa puhuttelussa ei saa yleensä olla läsnä perheenjäseniä, ellei muiden perheenjäsenten läsnäolo ole määrittävän viranomaisen mukaan välttämätöntä asianmukaisen tutkinnan kannalta.
2. Henkilökohtainen puhuttelu on suoritettava olosuhteissa, joissa voidaan taata asianmukainen luottamuksellisuus.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava asianmukaisin toimenpitein, että henkilökohtaiset puhuttelut suoritetaan olosuhteissa, joissa hakijat voivat esittää hakemuksensa perusteet kattavasti. Tätä varten jäsenvaltioiden on:
- a) varmistettava, että puhuttelun suorittaja on pätevä ottamaan huomioon hakemukseen liittyvät henkilökohtaiset ja yleiset olosuhteet, muun muassa hakijan kulttuuritaustan, sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoli-identiteetin tai haavoittuvan aseman;
 - b) aina kun mahdollista huolehdittava siitä, että hakijan puhuttelun suorittaa samaa sukupuolta oleva henkilö, jos hakija niin pyytää, paitsi jos määrittävällä viranomaisella on syytä uskoa, että tällainen pyyntö perustuu syihin, jotka eivät liity hakijan vaikeuksiin esittää hakemuksensa perusteet kattavasti;
 - c) valittava tulkki, joka pystyy varmistamaan, että hakija ja puhuttelun suorittaja pystyvät keskustelemaan keskenään asianmukaisella tavalla. Keskustelun on tapahduttava hakijan ensisijaisesti valitsemalla kielellä, paitsi jos on jokin toinen kieli, jota hän ymmärtää ja jolla hän pystyy ilmaisemaan itseään selkeästi. Jäsenvaltioiden on aina kun mahdollista järjestettävä samaa sukupuolta oleva tulkki, jos hakija niin pyytää, paitsi jos määrittävällä viranomaisella on syytä uskoa, että tällainen pyyntö perustuu syihin, jotka eivät liity hakijan vaikeuksiin esittää hakemuksensa perusteet kattavasti;
 - d) varmistettava, että henkilö, joka suorittaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen sisältöä koskevan puhuttelun, ei ole pukeutunut sotilaan eikä lainvalvontaviranomaisen univormuun;
 - e) varmistettava, että alaikäisten puhuttelut suoritetaan lapselle soveltuvalla tavalla.
4. Jäsenvaltiot voivat antaa sääntöjä, jotka koskevat kolmansien osapuolten läsnäoloa henkilökohtaisessa puhuttelussa.”
- 23 Menettelydirektiivin III luvussa, jonka otsikko on ”Ensimmäiseen päätökseen liittyvät menettelyt”, ovat sen 31–43 artikla.

- 24 Menettelydirektiivin 33 artiklan, jonka otsikko on ”Hakemukset, joilta puuttuvat tutkittavaksi ottamisen edellytykset”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat katsoa kansainvälistä suojelua koskevalta hakemukselta puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset ainoastaan, jos:

a) toinen jäsenvaltio on myöntänyt kansainvälistä suojelua;

– – ”

- 25 Sen 34 artiklan, jonka otsikko on ”Tutkittavaksi ottamista koskevaan puhutteluun sovellettavat erityissäännöt”, 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on annettava hakijoiden esittää näkemyksensä 33 artiklassa tarkoitettujen perusteiden soveltamisesta heidän henkilökohtaiseen tilanteeseensa ennen kuin määrittävä viranomainen tekee päätöksen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkittavaksi ottamisesta. Tätä varten jäsenvaltioiden on suoritettava henkilökohtainen puhuttelu hakemuksen ottamisesta tutkittavaksi. Jäsenvaltiot saavat poiketa tästä ainoastaan 42 artiklan mukaisesti silloin, kun kyse on myöhemmästä hakemuksesta.”

Eurodac-asetus

- 26 Eurodac-asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

– –

b) ’lähettävällä jäsenvaltiolla’

– –

iii) 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun henkilön osalta jäsenvaltiota, joka siirtää henkilötiedot keskusjärjestelmään ja ottaa vastaan vertailun tulokset;

– – ”

- 27 Eurodac-asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Eurodac koostuu

a) tietokoneistetusta sormenjälkitietokannasta, jäljempänä ’keskusjärjestelmä’ – –

– – ”

28 Eurodac-asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltio voi siirtää keskusjärjestelmään käyttämällään viitenumerolla varustetut tiedot sormenjäljistä, jotka se on ottanut vähintään 14-vuotiailta kolmansien maiden kansalaisilta tai kansalaisuudettomilta henkilöiltä, jotka on tavattu oleskelemasta laittomasti sen alueella, tarkistaakseen, ovatko nämä jättäneet aiemmin kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen muuhun jäsenvaltioon.

Yleensä on syytä tarkistaa, onko kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö jättänyt aiemmin kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen johonkin toiseen jäsenvaltioon, jos

- a) kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö ilmoittaa jättäneensä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen mutta ei mainitse, mihin jäsenvaltioon hän on hakemuksensa jättänyt;
- b) kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö ei hae kansainvälistä suojelua mutta vastustaa palauttamista lähtömaahansa väittäen olevansa siellä vaarassa; tai
- c) kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö yrittää muulla tavoin estää maasta poistamisensa kieltäytymällä auttamasta henkilöllisyytensä selvittämisessä, erityisesti siten, ettei hän esitä henkilöllisyysasiakirjoja tai esittää väärät henkilöllisyysasiakirjat.”

29 Eurodac-asetuksen 29 artiklassa, jonka otsikko on ”Rekisteröidyn oikeudet”, säädetään seuraavaa:

”1. Lähettävän jäsenvaltion on ilmoitettava – – 17 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvalla henkilölle sellaisella kielellä, jota tämä ymmärtää tai jota tämän kohtuudella oletetaan ymmärtävän, kirjallisesti ja tarvittaessa suullisesti seuraavat tiedot:

– –

- b) tarkoitus, johon hänen tietojaan Eurodacissa käytetään, mukaan lukien kuvaus [Dublin III -asetuksen] tavoitteista mainitun asetuksen 4 artiklan mukaisesti, ja helposti ymmärrettävässä muodossa selkeällä ja yksinkertaisella kielellä esitetty selitys siitä, että jäsenvaltioilla ja Europolilla on pääsy Eurodaciin lainvalvontatarkoituksessa;

– –

2. – –

Kun kysymyksessä on 17 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluva henkilö, tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on annettava viimeistään silloin, kun asianomaiseen henkilöön liittyvät tiedot siirretään keskusjärjestelmään. Tätä velvoitetta ei sovelleta, jos tällaisten tietojen antaminen osoittautuu mahdottomaksi tai aiheuttaisi suhteetonta vaivannäköä.

– –

3. On laadittava [Dublin III -asetuksen] 44 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen yhteinen esittelylehtinen, joka sisältää ainakin tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot sekä [Dublin III -asetuksen] 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot.

Esittelylehtisen on oltava selkeä ja yksinkertainen, ja se on laadittava kielellä, jota asianomainen henkilö ymmärtää tai jota hänen kohtuudella oletetaan ymmärtävän.

Esittelylehtinen on laadittava niin, että jäsenvaltiot voivat täydentää sitä jäsenvaltiokohtaisilla lisätiedoilla. Jäsenvaltiokohtaisissa tiedoissa on oltava ainakin tiedot rekisteröidyn oikeuksista ja mahdollisuudesta saada apua kansallisilta valvontaviranomaisilta sekä rekisterinpitäjän ja kansallisten valvontaviranomaisten yhteystiedot.

– – ”

- 30 Eurodac-asetuksen 37 artiklassa, jonka otsikko on ”Vastuu”, säädetään seuraavaa:

”1. Henkilöllä tai jäsenvaltiolla, jolle on aiheutunut vahinkoa lainvastaisesta tietojenkäsittelystä tai siitä, ettei jokin teko ole tämän asetuksen mukainen, on oikeus saada vahingosta vastuussa olevalta jäsenvaltiolta korvaus aiheutuneesta vahingosta. Kyseinen jäsenvaltio vapautetaan tästä vastuusta osittain tai kokonaan, jos se osoittaa, ettei se ole vastuussa vahingon aiheuttaneesta tapahtumasta.

– –

3. Jäsenvaltiota vastaan nostetut vahingonkorvauskanteet, jotka koskevat 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua vahinkoa, käsitellään vastaajana olevan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.”

Asetus N:o 1560/2003

- 31 Asetuksen N:o 1560/2003, sellaisena kuin se on muutettuna 30.1.2014 annetulla komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 118/2014 (EUVL 2014, L 39, s. 1; jäljempänä *asetus N:o 1560/2003*), 16 a artiklassa, jonka otsikko on ”Kansainvälistä suojelua hakeville tarkoitettut esitteet”, säädetään seuraavaa:

”1. Liitteessä X on yhteinen esite, jossa kaikille kansainvälistä suojelua hakeville henkilöille kerrotaan [Dublin III -asetuksen] säännöksistä ja [Eurodac-asetuksen] soveltamisesta.

– –

4. Liitteessä XIII on tietoja kolmansien maiden kansalaisille ja kansalaisuudettomille henkilöille, jotka tavataan oleskelemasta jäsenvaltioissa laittomasti.”

- 32 Kuten 16 a artiklan 1 kohdassa säädetään, asetuksen N:o 1560/2003 liitteessä X on Dublin III -asetuksen 4 artiklan 2 ja 3 kohdassa ja Eurodac-asetuksen 29 artiklan 3 kohdassa tarkoitettun yhteisen esitteen malli (jäljempänä *yhteinen tiedote*). Tämän liitteen A osaan, jonka otsikko on ”Tietoja Dublin-asetuksesta kansainvälistä suojelua hakeville ([Dublin III -asetuksen] 4 artikla)”, on selitetty hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämismenettelyä ja menettelyn toimittamista käytännössä sekä Eurodac-asetuksen soveltamista, tietoja asianomaisen

henkilön oikeuksista sekä erilaisia hänelle osoitettuja suosituksia ja vaatimuksia, joiden tarkoituksena on menettelyn moitteeton kulku. A osan lopussa on kehystetty teksti ja siihen liittyvä alaviite, jotka on muotoiltu seuraavasti:

”Jos näyttää siltä, että hakemuksesi on käsiteltävä jossakin toisessa [jäsenvaltiossa], saat lisätietoa tarvittavasta menettelystä ja siitä, miten se vaikuttaa sinuun ja oikeuksiisi. ⁽¹⁾

--

(¹) Tässä tarkoitetaan tämän liitteen B osassa olevia tietoja.”

- 33 Kyseisessä liitteessä olevassa B osassa, jonka otsikko on ”Dublin-menettely – Tietoja Dublin-menettelyssä oleville henkilöille, jotka hakevat kansainvälistä suojelua ([Dublin III -asetuksen] 4 artikla), on sitä yhteistä tiedotetta koskeva malli, joka annetaan asianomaisille henkilölle, kun toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla on syytä uskoa, että jokin toinen jäsenvaltio voisi olla vastuussa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä. Siihen on otettu tietoja erityisesti tällaisessa tapauksessa sovellettavasta menettelystä ja lisäksi erilaisia asianomaiselle henkilölle osoitettuja suosituksia ja vaatimuksia, joiden tarkoituksena on menettelyn moitteeton kulku. B osan tässä tekstiosassa on seuraava maininta, johon on liitetty alaviite:

”-- sinulta on otettu sormenjäljet toisessa [jäsenvaltiossa] (ja ne on tallennettu eurooppalaiseen Eurodac-tietokantaan) (¹)

--

(¹) Eurodac-tietokannasta on lisätietoa A osan jaksossa ’Miksi minulta otetaan sormenjäljet?’.”

- 34 Asetuksen (EY) N:o 1560/2003 liitteessä XIII on malli, joka koskee ”Tietoja kolmansien maiden kansalaisille tai kansalaisuudettomille henkilöille, jotka tavataan oleskelemasta jäsenvaltiossa laittomasti ([Eurodac-asetuksen] 29 artiklan 3 kohta)”. Tässä liitteessä on muun muassa seuraavat maininnat ja alaviite:

”Jos sinut tavataan oleskelemasta laittomasti [jossakin jäsenvaltiossa], viranomaiset voivat ottaa sinulta sormenjäljet ja toimittaa ne Eurodac-sormenjälkitietokantaan. Tämän tarkoituksena on ainoastaan sen selvittäminen, oletko joskus aiemmin hakenut turvapaikkaa. Sormenjälkiäsi ei tallenneta Eurodac-tietokantaan, mutta jos olet aiemmin hakenut turvapaikkaa toisessa [jäsenvaltiossa], sinut voidaan palauttaa kyseiseen maahan.

--

Jos tämän maan viranomaiset katsovat, että olet hakenut kansainvälistä suojelua toisessa [jäsenvaltiossa], joka saattaa olla vastuussa hakemuksesi käsittelystä, saat tarkempia tietoja tähän liittyvästä menettelystä ja siitä, miten se vaikuttaa sinuun ja oikeuksiisi. (²)

--

(²) Tässä tarkoitetaan liitteessä X olevassa B osassa olevia tietoja.”

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

Asia C-228/21

- 35 CZA jätti kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen Italiassa. Tilannetta selvitettyään Italian tasavalta pyysi Slovenian tasavaltaa eli jäsenvaltiota, jossa CZA oli jättänyt ensimmäisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, ottamaan hänet takaisin Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla, ja takaisinottopyyntö hyväksyttiin 16.4.2018.
- 36 CZA riitautti hänestä tehdyn siirtopäätöksen Tribunale di Catanzarossa (Catanzaron alioikeus, Italia), joka kumosi päätöksen sillä perusteella, ettei Dublin III -asetuksen 4 artiklassa tarkoitettua tiedonantovelvollisuutta ollut noudatettu.
- 37 Sisäministeriö teki mainitun alioikeuden päätöksestä valituksen Corte suprema di cassazioneen (ylin yleinen tuomioistuin, Italia), joka on pyytänyt ennakkoratkaisua asiassa C-228/21, esittäen, että Dublin III -asetuksen 4 artiklaa on sovellettu väärin.
- 38 Corte suprema di cassazione on tämän vuoksi päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko [Dublin III -asetuksen] 4 artiklaa tulkittava siten, että siirtopäätökseen, jonka jäsenvaltio on tehnyt [tämän asetuksen] 26 artiklassa säädetyn mekanismin mukaisesti ja sen 18 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun takaisinottovelvollisuuden perusteella, asetuksen 27 artiklan mukaisesti kohdistettu muutoksenhaku voi perustua yksinomaan siihen, että siirtopäätöksen tehnyt valtio ei ole antanut hakijalle [Dublin III -asetuksen] 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua [yhteistä] tiedotetta?
- 2) Onko [Dublin III -asetuksen] 27 artiklaa tulkittava yhdessä sen johdanto-osan 18 ja 19 perustelukappaleen sekä sen 4 artiklan kanssa siten, että tilanteessa, jossa 4 artiklassa säädettyjen velvoitteiden laiminlyönti on todettu, tehokkaan oikeussuojan vaatimus velvoittaa tuomioistuimen kumoamaan siirtopäätöksen?
- 3) Jos toiseen kysymykseen vastataan kieltävästi: onko [Dublin III -asetuksen] 27 artiklaa tulkittava yhdessä sen johdanto-osan 18 ja 19 perustelukappaleen sekä 4 artiklan kanssa siten, että tilanteessa, jossa 4 artiklassa säädettyjen velvoitteiden laiminlyönti on todettu, tehokkaan oikeussuojan vaatimus velvoittaa tuomioistuimen selvittämään laiminlyönnin merkityksen niiden seikkojen valossa, joihin muutoksenhakija on vedonnut, ja antaa mahdollisuuden pysyttää siirtopäätös aina, kun esiin ei ole tullut perusteita, joiden vuoksi olisi tehtävä uusi, sisällöltään erilainen siirtopäätös?”

Asia C-254/21

- 39 DG, joka on vakuuttanut olevansa Afganistanin kansalainen, teki Ruotsissa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, joka hylättiin lopullisesti.
- 40 Tällä välin DG siirtyi Italiaan, missä hän jätti uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen. Selvitettyään tilannetta Eurodac-tietokannasta Italian tasavalta pyysi Ruotsin kuningaskuntaa ottamaan hakijan takaisin Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan d alakohdan nojalla, ja Ruotsi hyväksyi pyynnön, minkä johdosta Italian tasavalta teki päätöksen hänen siirtämisestään.

- 41 DG valitti päätöksestä Tribunale di Romaan (Rooman alioikeus, Italia), joka on pyytänyt ennakkoratkaisua asiassa C-254/21, vedoten valituksessaan perusoikeuskirjan 4 artiklan ja Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdan rikkomiseen.
- 42 DG:n mukaan Ruotsin tasavalta hylkäsi hänen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa arvioimatta Afganistanissa vallitsevaa mielivaltaisen väkivallan sävyttämää yleistilannetta. Italian tasavallan siirtopäätöksellä rikotaan hänen mukaansa perusoikeuskirjan 4 artiklaa siksi, että hän joutuu sen vuoksi epäsuoran palauttamisen vaaraan, koska tämä päätös voi saada Ruotsin kuningaskunnan palauttamaan hänet Afganistaniin eli kolmanteen maahan, jossa hän on vaarassa tulla kohdelluksi epäinhimillisesti ja halventavasti. Tämän vuoksi DG on vaatinut ennakkoratkaisua pyytäneitä tuomioistunta toteamaan, että Italian tasavalta on Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdan mukaan vastuussa hänen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa käsittelystä.
- 43 Sisäministeriö esittää, ettei tätä vaatimusta voida pitää perusteltuna. Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä on vastuussa sen mukaan vain yksi jäsenvaltio, tässä tapauksessa Ruotsin kuningaskunta. Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohta ulottuu sen mukaan ainoastaan tapauksiin, joissa on kyse perheenyhdistämisestä tai erityisistä humanitaarisista tai myötätuntoon perustuvista syistä.
- 44 Tribunale di Roma on tämän vuoksi päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Edellyttääkö [perusoikeuskirjan] 47 artiklan mukainen oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin sitä, että perusoikeuskirjan 4 ja 19 artiklan on katsottava tarjoavan nyt tarkasteltavan kaltaisessa tapauksessa suojaa myös sellaisen epäsuoran palauttamisen riskiä vastaan, joka on seurausta siirrosta sellaiseen [Euroopan] unionin jäsenvaltioon, jossa ei ole [Dublin III -asetuksen] 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja systeemisiä puutteita (kun muita III ja IV luvussa esitettyjen perusteiden mukaisesti hakemuksen käsittelystä vastuussa olevia jäsenvaltioita ei ole) ja joka on jo tutkinut ja hylännyt ensimmäisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen?
- 2) Onko jäsenvaltion tuomioistuimen, johon toinen kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätetty ja jossa on nostettu [Dublin III -asetuksen] 27 artiklan mukainen kanne – ja joka siten on toimivaltainen arvioimaan unionin sisällä tehtävän siirron mutta ei tekemään ratkaisua suojelua koskevassa hakemusiassa –, arvioitava epäsuoran palauttamisen riskiä kolmanteen maahan, kun jäsenvaltio, jossa ensimmäinen kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on tehty, on arvioinut toisin [direktiivin 2011/95] 8 artiklassa tarkoitettua käsitettä ’suojelu alkuperämaassa’?
- 3) Onko epäsuoran palauttamisen riskin arviointi, joka tehdään sen seurauksena, että kaksi jäsenvaltiota ovat tulkinneet keskenään eri tavoin suojelun tarvetta alkuperämaassa, yhteensopiva [Dublin III -asetuksen] 3 artiklan 1 kohdan – – ja sen yleisen kiellon kanssa, jonka mukaan kolmannen maan kansalaiset eivät saa päättää, mihin – – jäsenvaltioon he haluavat jättää kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa?
- 4) Jos edeltäviin kysymyksiin vastataan myöntävästi:

- a) Velvoittaako se, että sen valtion, johon hakija on ensimmäisen hakemuksen hylkäämisen jälkeen jättänyt toisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, tuomioistuimien arvioi epäsuoran palauttamisen riskin olemassaoloa, soveltamaan [Dublin III -asetuksen] 17 artiklan 1 kohdassa olevaa niin sanottua "harkintavaltalauseketta"?
- b) Mitä perusteita, III ja IV luvussa esitettyjen perusteiden lisäksi, tuomioistuimen pitää asetuksen 27 artiklan mukaisesti noudattaa epäsuoran palauttamisen riskin arvioimiseksi, kun otetaan huomioon, että ensimmäisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsitelty valtio on jo sulkenut tällaisen riskin pois?"

Asia C-297/21

- 45 XXX.XX, joka on vakuuttanut olevansa Afganistanin kansalainen, jätti Saksassa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, joka hylättiin lopullisesti ja jonka jälkeen annettiin maastapoistamismääräys, joka on myös tullut lopulliseksi.
- 46 Tällä välin XXX.XX siirtyi Italiaan, missä hän teki uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen. Selvitettyään tilannetta Eurodac -tietokannasta Italian tasavalta pyysi Saksan liittotasavaltaa ottamaan hakijan takaisin Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan d alakohdan nojalla, ja Saksa hyväksyi pyynnön, minkä johdosta Italian tasavalta teki päätöksen hänen siirtämisestään.
- 47 XXX.XX valitti päätöksestä Tribunale di Firenzeen (Firenzen alioikeus, Italia), joka on pyytänyt ennakkoratkaisua asiassa C-297/21, vedoten valituksessaan perusoikeuskirjan 4 artiklan sekä Dublin III -asetuksen 3 artiklan 2 kohdan ja 17 artiklan 1 kohdan rikkomiseen.
- 48 XXX.XX:n mukaan Italian tasavalta hylkäsi hänen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa arvioimatta Afganistanissa vallitsevaa mielivaltaisen väkivallan sävyttämää yleistilannetta. Siirtopäätöksellä rikotaan hänen mukaansa perusoikeuskirjan 4 artiklaa siksi, että hän joutuu sen vuoksi epäsuoran palauttamisen vaaraan, koska tämä päätös voi saada Saksan liittotasavallan palauttamaan hänet Afganistaniin. Tämän vuoksi XXX.XX on vaatinut ennakkoratkaisua pyytäneitä tuomioistuinta kumoamaan häntä koskevan siirtopäätöksen ja soveltamaan Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohtaa hänen hyväkseen.
- 49 Sisäministeriö esittää, ettei tätä vaatimusta voida pitää perusteltuna. Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä on vastuussa sen mukaan vain yksi jäsenvaltio, tässä tapauksessa Saksan liittotasavalta. Sisäministeriö katsoo, että Dublin III -asetuksen 18 artiklan nojalla tehtyyn siirtopäätökseen kohdistetulla valituksella vireille tullessa menettelyssä ei ole tarkoitus arvioida uudelleen vaaraa mahdollisesta palauttamisesta alkuperämaahan vaan sen päätöksen lainmukaisuutta, joka koskee siirtoa Saksaan, kun muistetaan, että tämän jäsenvaltion on noudatettava ehdotonta kieltoa palauttaa XXX.XX kolmanteen maahan, jossa hän saattaa tulla kohdelluksi epäinhimillisesti tai halventavasti.
- 50 Tribunale di Firenze on tämän vuoksi päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
 - "1) Ensisijaisesti: onko [Dublin III -asetuksen] 17 artiklan 1 kohtaa tulkittava [perusoikeuskirjan] 19 ja 47 artiklan sekä [tämän asetuksen] 27 artiklan valossa siten, että [sisäministeriön] päätökseen kohdistettua muutoksenhakua käsittelevä jäsenvaltion tuomioistuin voi katsoa, että jäsenvaltio, jonka pitäisi suorittaa 18 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukainen siirto, on vastuussa hakemuksen käsittelystä, mikäli se toteaa, että

hakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa saatetaan rikkoa palauttamiskiellon periaatetta palauttamalla hakija tämän alkuperämaahan, missä hakija joutuisi kuolemanvaaraan tai alttiiksi epäinhimilliselle ja halventavalle kohtelulle?

- 2) Toissijaisesti: Onko [Dublin III -asetuksen] 3 artiklan 2 kohtaa tulkittava [perusoikeuskirjan] 19 ja 47 artiklan sekä [Dublin III -asetuksen] 27 artiklan valossa siten, että tuomioistuimien voi katsoa, että jäsenvaltio, jonka pitäisi suorittaa [sen] 18 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukainen siirto, on vastuussa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä, mikäli todetaan, että
- a) hakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa saatetaan rikkoa palauttamiskiellon periaatetta palauttamalla hakija tämän alkuperämaahan, missä hakija joutuisi kuolemanvaaraan tai alttiiksi epäinhimilliselle ja halventavalle kohtelulle
 - b) hakijan siirtäminen toiseen [Dublin III -asetuksen] III luvussa esitettyjen perusteiden mukaisesti määritettyyn jäsenvaltioon on mahdotonta?”

Asia C-315/21

- 51 Pakistanissa syntynyt PP jätti kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen Saksassa.
- 52 PP siirtyi Italiaan, missä hän jätti uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen. Selvitettyään tilannetta Eurodac-tietokannasta Italian tasavalta vaati Saksan liittovaltaa ottamaan hakijan takaisin Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla, ja Saksa hyväksyi pyynnön asetuksen 18 artiklan 1 kohdan d alakohdan nojalla, minkä johdosta Italian tasavalta teki päätöksen hänen siirtämisestään.
- 53 PP vaati Tribunale di Milanolta (Milanon alioikeus, Italia), joka on pyytänyt ennakkoratkaisua asiassa C-315/21, päätöksen kumoamista yhtäältä sillä perusteella, että hänen tiedonsaantioikeuttaan, joka on vahvistettu Dublin III -asetuksen 4 artiklassa, on loukattu, ja toisaalta sillä perusteella, että siirtopäätös altistaa hänet lainvastaisesti epäsuoran palauttamisen vaaralle siten, että Saksan liittotasavalta palauttaa hänet Pakistaniin.
- 54 Sisäministeriö on esittänyt, ettei näitä väitteitä voida pitää perusteltuina. Se katsoo ensinnäkin esittäneensä näytön siitä, että Dublin III -asetuksen 5 artiklassa tarkoitettu henkilökohtainen puhuttelu on toimitettu, ja toisekseen, että Corte suprema di cassazione oikeuskäytännön mukaan tässä asiassa ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella ei ole toimivaltaa todeta Dublin III -asetuksen noudattamatta jättämisestä johtuvia muodollisia sääntöjenvastaisuuksia eikä tutkia PP:n tilannetta asiakysymyksen osalta, koska tämä tutkinta kuuluu hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaksi jo todetulle jäsenvaltiolle eli Saksan liittotasavallalle. Toisekseen se katsoo, ettei Dublin III -asetuksen 4 artiklan noudattamatta jättäminen ole riittävä peruste PP:tä koskevan siirtopäätöksen kumoamiselle, kun hänen oikeuksiaan ei ole konkreettisesti loukattu.
- 55 Epäsuoran palauttamisen osalta sisäministeriö esittää, että Dublin III -asetuksen 18 artiklan 2 kohdan viimeistä alakohtaa, jonka perusteella hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion on huolehdittava siitä, että asianomaisella henkilöllä on tai on ollut mahdollisuus tehokkaaseen oikeussuojakeinoon, pitäisi katsoa noudatetun kaikissa jäsenvaltioissa, koska tämä velvollisuus perustuu suoraan sovellettavaan unionin asetukseen. Vastaavasti se esittää, että palauttamiskiellon yleisperiaatteen, joka on vahvistettu pakolaisten oikeusasemaa koskevassa, Genevessä 28.7.1951 allekirjoitetussa yleissopimuksessa (Yhdistyneiden Kansakuntien sopimuskokoelma, nide 189, s. 150, nro 2545 (1954)), joka tuli voimaan 22.4.1954 ja jonka kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet, noudattaminen on turvattu. Jäsenvaltioiden välisiä suhteita ohjaavan keskinäisen luottamuksen vuoksi yhden jäsenvaltion

tuomioistuimet eivät siis sen mukaan voi ryhtyä selvittämään, taataanko sellaisessa toisessa jäsenvaltiossa, joka on osoitettu hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaksi jäsenvaltioksi, mahdollisuus muutoksenhakuun kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen hylkäävästä päätöksestä.

56 Tribunale di Milano on tämän vuoksi päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko [Dublin III -asetuksen] 4 ja 5 artiklaa tulkittava siten, että niiden rikkominen merkitsee sellaisenaan [tämän asetuksen] 27 artiklan nojalla riitautetun toimenpiteen lainvastaisuutta riippumatta siitä, mitä konkreettisia vaikutuksia kyseisellä rikkomisella on toimenpiteen sisältöön ja hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen?
- 2) Onko [Dublin III -asetuksen] 27 artiklaa, luettuna yhdessä 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan tai [Dublin III -asetuksen] 18 artiklan [1] kohdan b, c ja d alakohdan ja 20 artiklan 5 kohdan kanssa, tulkittava siten, että siinä määritellään toisistaan poikkeavat muutoksenhaun kohteet, erilaiset perusteet, joihin on vedottava tuomioistuinmenettelyssä, ja erilaiset [tämän] asetuksen 4 ja 5 artiklassa tarkoitettujen tiedonantovelvoitteen ja henkilökohtaista puhuttelua koskevan velvoitteen laiminlyönnit?
- 3) Jos toiseen kysymykseen vastataan myöntävästi: onko [Dublin III -asetuksen] 4 ja 5 artiklaa tulkittava siten, että siinä säädetyt tiedonsaantia koskevat takeet ovat olemassa vain 18 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyssä tapauksessa mutta eivät sen lisäksi takaisinottomenettelyssä, vai onko niitä tulkittava siten, että viimeksi mainitussa menettelyssä ovat olemassa ainakin tiedonantovelvoitteet, jotka koskevat [tämän asetuksen] 19 artiklassa tarkoitettua vastuun lakkaamista tai turvapaikkamenettelyn ja hakijoiden vastaanotto-olosuhteiden systeemisiä puutteita, jotka saattavat johtaa [perusoikeuskirjan] 4 artiklassa tarkoitettuun epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun ja joita tarkoitetaan [Dublin III -asetuksen] 3 artiklan 2 kohdassa?
- 4) Onko [Dublin III -asetuksen] 3 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että ’turvapaikkamenettelyn systeemiin puutteisiin’ kuuluvat myös mahdolliset seuraukset, joita aiheutuu kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen hylkäävistä lopullisista päätöksistä, jotka takaisinoton suorittavan jäsenvaltion tuomioistuin on jo tehnyt, jos [Dublin III -asetuksen] 27 artiklan nojalla asiaa käsittelevä tuomioistuin katsoo, että kantajalla on konkreettinen vaara joutua epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi, jos jäsenvaltio palauttaa hänet lähtömaahan, kun otetaan huomioon myös, että kyseessä on 13.12.2011 annetun direktiivin 2011/95/EU 15 artiklan c alakohdassa tarkoitettu yleinen aseellinen selkkaus?”

Asia C-328/21

- 57 Irakista peräisin oleva GE jätti kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen Suomessa.
- 58 Hän lähti tämän jälkeen Italiaan, missä hänestä tehtiin ilmoitus laittoman oleskelun perusteella. Selvitettyään tilannetta Eurodac-tietokannasta Italian tasavalta pyysi Suomen tasavaltaa ottamaan hakijan takaisin Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla, ja Suomi hyväksyi pyynnön asetuksen 18 artiklan 1 kohdan d kohdan nojalla, minkä johdosta Italian tasavalta teki päätöksen hänen siirtämisestään.

- 59 GE on riitauttanut siirtopäätöksen Tribunale di Triestessä (Triesten alioikeus, Italia), joka on pyytänyt ennakkoratkaisua asiassa C-328/21. Valituksensa tueksi hän esittää, että siirtopäätöksellä on rikottu Dublin III -asetuksen 3 artiklan 2 kohtaa, loukattu palauttamiskiellon periaatetta, rikottu Eurodac-asetuksen 17 artiklaa ja Dublin III -asetuksen 20 artiklaa sekä laiminlyöty Eurodac-asetuksen 29 artiklassa ja Dublin III -asetuksen 4 artiklassa säädettyjä tiedonantovelvoitteita.
- 60 Sisäministeriö on esittänyt, ettei näitä vaatimuksia voida pitää perusteltuina.
- 61 Tribunale di Trieste on tämän vuoksi päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Mitä oikeudellisia seurauksia aiheutuu Euroopan unionin oikeuden mukaan [Dublin III -asetuksen] VI luvun III jaksossa tarkoitettujen takaisinottomenettelyissä tehtävien siirtopäätösten osalta silloin, kun valtio on jättänyt antamatta [Dublin III -asetuksen] 4 artiklassa ja [Eurodac-asetuksen] 29 artiklassa edellytetyt tiedot?

2) Erityisesti sellaisen tilanteen varalta, että siirtopäätökseen on kohdistettu täysimääräinen ja tehokas oikeussuojakeino, – – kysytään seuraavaa:

a) Onko [Dublin III -asetuksen] 27 artiklaa tulkittava siten,

– että se, ettei [asetuksen] 4 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua [yhteistä] tiedotetta ole annettu henkilölle, joka on [sen] 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa, johtaa sellaisenaan siirtopäätöksen pätemättömyyteen, joka ei ole korjattavissa (ja mahdollisesti siihen, että jäsenvaltio, jolle henkilö on esittänyt uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, saa toimivallan käsitellä sen)

– vai että hakijalla on velvollisuus esittää näyttö tuomioistuimessa siitä, että jos hänelle olisi annettu kyseinen tiedote, menettelyn lopputulos olisi ollut toinen?

b) Onko [Dublin III -asetuksen] 27 artiklaa tulkittava siten,

– että se, ettei [Eurodac-asetuksen] 29 artiklassa tarkoitettua esittelylehtistä ole annettu henkilölle, joka on [Dublin III -asetuksen] 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa, johtaa sellaisenaan siirtopäätöksen mitättömyyteen, joka ei ole korjattavissa (ja ehkä siihen, että henkilölle on tämän johdosta tarjottava mahdollisuus tehdä uusi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus)

– vai että hakijalla on velvollisuus esittää näyttö tuomioistuimessa siitä, että jos hänelle olisi annettu kyseinen tiedote, menettelyn lopputulos olisi ollut toinen?”

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

- 62 Ennakkoratkaisua asioissa C-254/21, C-297/21, C-315/21 ja C-328/21 pyytäneet tuomioistuimet ovat pyytäneet, että asiat käsitellään nopeutetussa menettelyssä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklan mukaisesti tai että käsittelylle annetaan etusija työjärjestyksen 53 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

- 63 Pyyntönsä tueksi nämä tuomioistuimet ovat viitanneet pääasiallisesti pyrkimykseen poistaa asianomaisia henkilöitä rasittava epävarmuus sekä unionin että kansalliseen oikeuteen perustuvaan tarpeeseen käsitellä asiat joutuisasti, erityisesti kun otetaan huomioon se, että oikeudenkäyntejä, joissa on kyse tämänkaltaisista seikoista, on vireillä suuria määriä, ja tarpeeseen saada kiireellisesti ratkaistua kansallisessa oikeuskäytännössä näiden kysymysten osalta vallitsevat eroavaisuudet.
- 64 Unionin tuomioistuimen presidentti on 14.6.2021 ja 6.7.2021 tekemillään päätöksillä ilmoittanut ennakkoratkaisua pyytäneille tuomioistuimille, että nopeutetun menettelyn toimittamista koskevat pyynnöt on hylätty. Nämä päätökset perustuvat pääasiallisesti seuraaviin syihin. Ensinnäkin on niin, että kyseessä olevien siirtopäätösten vaikutuksia on lykätty siihen saakka, kunnes unionin tuomioistuin antaa ratkaisunsa. Toisekseen ennakkoratkaisua pyytäneiden tuomioistuinten esiintuomilla perusteilla ei ole voitu osoittaa, että kyseessä olisi tarve ratkaista asiat työjärjestyksen 105 artiklan mukaisesti nopeutetussa menettelyssä.
- 65 Tämän osalta on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan nopeutetun menettelyn soveltamisen perusteeksi ei sellaisenaan riitä pelkkä yksityisten tarve – niin tärkeä ja oikeutettu kuin tämä tarve voikin olla – saada mahdollisimman nopeasti määritetyksi niiden oikeuksien ulottuvuus, jotka heille on myönnetty unionin oikeudessa, eikä niiden henkilöiden tai oikeudellisten tilanteiden lukumäärä, joita se ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ratkaisu koskee, jonka se antaa pyydettyään ennakkoratkaisua unionin tuomioistuimelta (unionin tuomioistuimen presidentin määräys 22.11.2018, Globalcaja, C-617/18, EU:C:2018:953, 13 ja 14 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), eikä perustelu, jonka mukaan kaikki Dublin III -asetusta koskevat ennakkoratkaisupyynnöt edellyttävät vastauksen antamista nopeasti (unionin tuomioistuimen presidentin määräys 20.12.2017, M. A. ym., C-661/17, EU:C:2017:1024, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), eikä se, että ennakkoratkaisupyyntö on esitetty menettelyssä, joka katsotaan kansallisessa järjestelmässä kiireelliseksi, tai se, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tehtävä kaikkensa, jotta pääasia kyetään ratkaisemaan nopeasti (unionin tuomioistuimen presidentin määräys 25.1.2017, Hassan, C-647/16, EU:C:2017:67, 12 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), eikä myöskään tarve epäjohdonmukaisen kansallisen oikeuskäytännön yhdenmukaistamiseen (unionin tuomioistuimen presidentin määräys, 30.4. 2018, Oro Efectivo, C-185/18, EU:C:2018:298, 17 kohta).
- 66 Etusijan antamista koskevien pyyntöjen osalta ennakkoratkaisua asioissa C-315/21 ja C-328/21 pyytäneille tuomioistuimille on ilmoitettu, ettei asioiden käsittelylle ole syytä antaa etusijaa työjärjestyksen 53 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja ettei tällä unionin tuomioistuimen presidentin päätöksellä voida katsoa hylätyn niiden pyyntöjä, sillä työjärjestyksessä ei ole määrätty ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mahdollisuudesta pyytää etusijan antamista ennakkoratkaisupyynnön käsittelylle tämän määräyksen perusteella.
- 67 Unionin tuomioistuimen presidentin 6.7.2021 antamalla päätöksellä asiat C-228/21, C-254/21, C-297/21, C-315/21 ja C-328/21 yhdistettiin asian käsittelyn kirjallista ja suullista vaihetta sekä tuomion antamista varten.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

- 68 Ennakkoratkaisupyynnöt on esitetty oikeudenkäynneissä, joissa on kyse sellaisten kansallisten säännösten nojalla tehdyistä sisäministeriön päätöksistä, joilla on pantu täytäntöön Dublin III -asetuksen 26 artiklan 1 kohta.

- 69 Asianomaisia henkilöitä koskevat siirtopäätökset on kaikissa pääasioissa tehty – tapauksen mukaan – Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan joko b tai d alakohdan nojalla, jotta pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio ottaisi heidät takaisin, eikä suinkaan tämän asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a kohdan nojalla, jotta kyseinen jäsenvaltio ottaisi heidät vastaan.
- 70 Kulloinkin kyseessä olevasta asiasta riippuen esiin on tuotu jompikumpi seuraavista kysymyksenasetteluista tai kumpikin niistä.
- 71 Näistä ensimmäinen, josta on kyse asioissa C-228/21, C-351/21 ja C-328/21, koskee Dublin III -asetuksen 4 artiklassa ja Eurodac-asetuksen 29 artiklassa tarkoitettua tiedonsaantioikeutta sekä Dublin III -asetuksen 5 artiklassa tarkoitetun henkilökohtaisen puhuttelun toimittamista. Ensimmäinen kysymys koskee tarkemmin ottaen sitä, mitä seuraa siirtopäätöksen lainmukaisuuden osalta siitä, ettei Dublin III -asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa ja Eurodac-asetuksen 29 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua yhteistä tiedotetta ole annettu hakijalle, ja siitä, ettei Dublin III -asetuksen 5 artiklassa tarkoitettua henkilökohtaista puhuttelua ole toimitettu.
- 72 Näistä jälkimmäinen, josta on kyse asioissa C-254/21, C-297/21 ja C-315/21, koskee sitä, onko siirtopäätöksen lainmukaisuutta tutkivan tuomioistuimen otettava huomioon asianomaisen henkilön epäsuoran palauttamisen vaara ja näin vaara siitä, että hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio loukkaa palauttamiskiellon periaatetta.

Asioissa C-228/21 ja C-328/21 esitetyt kysymykset ja asiassa C-315/21 esitetyt kaksi ensimmäistä kysymystä

- 73 Ennakkoratkaisua asioissa C-228/21, C-315/21 ja C-328/21 pyytäneiden tuomioistuinten kysymykset, jotka on käsiteltävä yhdessä, koskevat asiallisesti sitä, onko Dublin III -asetusta ja etenkin sen 4, 5 ja 27 artiklaa sekä Eurodac-asetusta ja etenkin sen 29 artiklaa tulkittava siten, että näissä säännöksissä tarkoitetun yhteisen tiedotteen antamatta jättäminen ja/tai henkilökohtaisen puhuttelun toimittamatta jättäminen johtavat Dublin III -asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa tai 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa henkilön takaisinottomenettelyssä tehdyn siirtopäätöksen mitättömyyteen siitä riippumatta, miten tällaiset laiminlyönnit ovat konkreettisesti vaikuttaneet tämän siirtopäätöksen sisältöön ja hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen.
- 74 Tiedonsaantioikeuden ja henkilökohtaista puhuttelua koskevan oikeuden ulottuvuutta ja tämän jälkeen näiden oikeuksien loukkaamisen vaikutuksia on siis arvioitava tällaisessa asiayhteydessä.

Tiedonsaantioikeus (Dublin III -asetuksen 4 artikla ja Eurodac-asetuksen 29 artikla)

- 75 Todettakoon aluksi, että pääasioissa on kyse siirtopäätöksistä, jotka on tehty Dublin III -asetuksen 23 ja 24 artiklassa mainituissa henkilöiden takaisinottomenettelyissä eikä sen 21 artiklassa tarkoitetuissa vastaanottomenettelyissä. Asiassa C-228/21 takaisinottaminen koskee henkilöä, joka on aiemmin tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jossakin muussa jäsenvaltiossa, missä hakemuksen käsittely on kesken, eli kyse on Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettusta tilanteesta. Asioissa C-315/21 ja C-328/21 takaisinottaminen koskee henkilöitä, jotka ovat aiemmin tehneet kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jossakin muussa jäsenvaltiossa, missä hakemus on hylätty, eli kyse on Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettusta tilanteesta.

- 76 Lisäksi asioissa C-228/21 ja C-315/21 kyseessä olevat henkilöt ovat kaikki tehneet myöhemmän turvapaikkahakemuksen Italiassa, kun taas asiassa C-328/21 esitetyn ennakkoratkaisupyyntöön mukaan GE ei ollut jättänyt kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta Italiassa vaan oleskeli siellä laittomasti. Unionin tuomioistuimelle tässä asiassa toimitetusta aineistosta käy kuitenkin ilmi, että GE väittää, että hänen oleskelunsa oli katsottu laittomaksi vain siitä syystä, ettei sisäministeriö ollut ottanut asianmukaisesti huomioon hänen kansainvälistä suojelua koskevaa hakemustaan, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä.
- 77 Unionin tuomioistuimelle esitetty kysymys siitä, kohdistuuko Dublin III -asetuksen 4 artiklassa ja Eurodac-asetuksen 29 artiklan 1 kohdassa säädetty tiedonantovelvollisuus jäsenvaltioon ja kuinka laajana, on tullut esiin tilanteissa, joissa on kyse myöhemmistä kansainvälistä suojelua koskevista hakemuksista (asiat C-228/21 ja C-315/21), ja tilanteessa, jossa oleskelusta on tullut laitonta, ellei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tekemässä selvityksessä muuta ilmene, jossakin muussa jäsenvaltiossa tehdyn kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jälkeen.
- 78 Unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (ks. vastaavasti tuomio 7.11.2019, UNESA ym., C-105/18–C-113/18, EU:C:2019:935, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 79 Todettakoon aluksi kyseessä olevien säännösten ja ensinnä Dublin III -asetuksen 4 artiklan sanamuodon osalta, että tämän artiklan 2 kohdan mukaan ”edellä 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on toimitettava kirjallisesti” ja ”jäsenvaltioiden on käytettävä tätä varten 3 kohdan nojalla laadittua yhteistä tiedotetta”. Toisekseen on huomattava, ettei asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa eikä asetuksen 20 artiklan 2 kohdassa, johon 4 artiklan 1 kohdassa viitataan, ole eroteltu kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia toisistaan sen mukaan, onko kyseessä ensimmäinen vai myöhempi hakemus. Asetuksen 20 artiklan 2 kohdassa on yleisesti kuvattu ajankohta, jolloin kansainvälistä suojelua koskeva hakemus katsotaan jätetyksi. Siinä ei siis voida katsoa tarkoitettun yksinomaan ensimmäistä hakemusta. Kuten julkisasiamieskin on ratkaisuehdotuksensa 75 kohdassa todennut, tämä tulkinta on johdettavissa myös Dublin III -asetuksen 23 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan lopusta, jossa viitataan asetuksen 20 artiklan 2 kohtaan ensimmäisen hakemuksen jälkeen tehdyn myöhemmän hakemuksen osalta.
- 80 Edellä todetusta seuraa, että sanamuodon mukaisen tulkinnan perusteella Dublin III -asetuksen 4 artiklassa edellytetään yhteisen tiedotteen antamista heti, kun kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätetty, riippumatta siitä, onko kyse ensimmäisestä hakemuksesta vai ei.
- 81 Toisekseen asiassa C-328/21 esitetyn toisen kysymyksen b kohdassa kyseessä olevan Eurodac-asetuksen 29 artiklan osalta on todettava ensinnäkin, että tämän artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään, että ”lähettävän jäsenvaltion on ilmoitettava – – 17 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvalle henkilölle [eli kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, joka oleskelee laittomasti jäsenvaltion alueella] – – kirjallisesti – – tarkoitus, johon hänen tietojaan Eurodacissa käytetään, mukaan lukien kuvaus [Dublin III -asetuksen] tavoitteista mainitun asetuksen 4 artiklan mukaisesti – – ”.
- 82 Toiseksi on muistettava, että Eurodac-asetuksen 29 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään edelleen, että ”kun kysymyksessä on 17 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluva henkilö, tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on annettava viimeistään silloin, kun asianomaiseen henkilöön liittyvät tiedot siirretään keskusjärjestelmään”.

- 83 Kolmanneksi todettakoon, että Eurodac-asetuksen 29 artiklan 3 kohdassa säädetään, että ”on laadittava [Dublin III -asetuksen] 44 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen yhteinen esittelylehtinen, joka sisältää ainakin tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot sekä [Dublin III -asetuksen] 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot”.
- 84 Tästä seuraa, että Eurodac-asetuksen 29 artiklan sanamuodon mukaisen tulkinnan mukaan tässä säännöksessä edellytetään, että kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, joka oleskelee laittomasti jäsenvaltion alueella ja jolta on otettu sormenjäljet, jotka on siirretty keskusjärjestelmään, on annettava yhteinen tiedote viimeistään sormenjälkiä siirrettäessä riippumatta siitä, onko kyseinen henkilö tehnyt tätä ennen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jossakin muussa jäsenvaltiossa vai ei.
- 85 Näitä Dublin III -asetuksen 4 artiklan ja Eurodac-asetuksen 29 artiklan sanamuodon mukaisia tulkintoja tukee se normatiivinen asiayhteys, johon nämä säännökset kuuluvat.
- 86 Ensinnäkin Dublin III -asetuksen 4 artikla on sen II luvussa, jonka otsikko on ”Yleiset periaatteet ja takeet”. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 76 kohdassa todennut, kyseisen luvun säännöksiä on tarkoitettu sovellettavan kaikissa Dublin III -asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa eikä näin ollen ainoastaan erityistapauksessa, kuten silloin, kun kansainvälistä suojelua koskeva hakemus jätetään ensimmäisen kerran.
- 87 Lisäksi asetuksen N:o 1560/2003 16 a artiklan 1 kohdan mukaan asetuksen liitteessä X olevan yhteisen esitteen avulla ”kaikille” kansainvälistä suojelua hakeville henkilöille on tarkoitus kertoa Dublin III -asetuksen ja Eurodac-asetuksen säännöksistä. Liitteessä X on kaksi osaa, A ja B. Sen A osaan on otettu sitä yhteistä esitettä koskeva malli, joka on tarkoitettu kaikille kansainvälistä suojelua hakeville näiden tilanteesta riippumatta. Liitteen B osassa on sitä yhteistä esitettä koskeva malli, joka on lisäksi tarkoitettu annettavaksi asianomaiselle henkilölle kaikissa niissä tapauksissa, joissa jäsenvaltio katsoo, että jokin muu jäsenvaltio saattaisi olla vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä, myöskin silloin – kun otetaan huomioon edellä 32 kohdassa mainitun liitteessä A olevan kehystetyn tekstin yleinen muotoilu ja siihen liittyvä alaviite –, kun jäsenvaltio, jonka käsiteltäväksi hakemus on saatettu, katsoo myöhemmän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättämishetkellä, että jokin toinen jäsenvaltio saattaisi olla vastuussa hakemuksen käsittelystä.
- 88 Mitä toisekseen tulee Eurodac-asetuksen 29 artiklaan, on pidettävä mielessä, että tämän asetuksen 1 artiklassa säädetään, että Eurodac -järjestelmän tarkoituksena on ”auttaa määrittämään jäsenvaltio, joka on [Dublin III -asetuksen] mukaisesti vastuussa kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä”, ja ”muuten helpottaa [Dublin III -asetuksen] soveltamista tässä asetuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti”.
- 89 Asetuksen N:o 1560/2003 liitteen XIII, jonka otsikko on ”Tietoja kolmansien maiden kansalaisille ja kansalaisuudettomille henkilöille, jotka tavataan oleskelemasta jäsenvaltiossa laittomasti ([Eurodac-asetuksen] 29 artiklan 3 kohta)”, tarkoituksena on antaa asianomaiselle henkilölle tieto siitä, että sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, jossa tämä oleskelee laittomasti, voivat ottaa hänen sormenjälkensä Eurodac-asetuksen 17 artiklassa niille osoitetun sen toimivallan mukaisesti, jota niiden on käytettävä, jos ne katsovat tarpeelliseksi selvittää, onko henkilö tehnyt tätä ennen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jossakin muussa jäsenvaltiossa. Liitteessä XIII on edellä 34 kohdassa mainittu kehystetty teksti ja siihen liittyvä alaviite, ja niissä ilmoitetaan laittomasti oleskelevalle henkilölle, että jos toimivaltaiset viranomaiset katsovat, että

tämä on hakenut kansainvälistä suojelua jossakin toisessa jäsenvaltiossa, joka saattaa olla vastuussa hänen hakemuksensa käsittelystä, hänelle annetaan tarkempia tietoja – tiedot, jotka ovat asetuksen N:o 1560/2003 liitteessä X olevassa B osassa – tähän liittyvästä menettelystä ja siitä, miten se vaikuttaa häneen ja hänen oikeuksiinsa.

- 90 Näistä oikeussäännöistä muodostuva kokonaisuus vahvistaa sen, että kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön, joka oleskelee laittomasti jonkin jäsenvaltion alueella ja jolta kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on ottanut sormenjäljet ja siirtänyt ne Eurodac-asetuksen 17 artiklan mukaisesti keskusjärjestelmään sen selvittämiseksi, onko henkilö jo jättänyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jossakin toisessa jäsenvaltiossa, on saatava toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta tämä yhteinen tiedote. Todettakoon lisäksi, että tällä tietojen antamisella on katettava sekä asetuksen N:o 1560/2003 liitteessä X oleva B osa, joka koskee tapauksia, joissa toimivaltaisilla viranomaisilla on syytä uskoa, että jokin toinen jäsenvaltio voisi olla vastuussa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä, että tämän liitteen A osa, johon on koottu Eurodacia koskevat olennaiset tiedot, kuten liitteen B osassa olevasta alaviitteestä, joka on mainittu edellä 33 kohdassa, voidaan nähdä.
- 91 Tiedonantovelvoitteen päämäärän osalta todettakoon vielä, että Italian hallitus ja komissio ovat huomautuksissaan tukeutumalla 2.4.2019 annettuun tuomioon H. ja R. (C-582/17 ja C-583/17, EU:C:2019:280) viitanneet siihen, että kyse on siinä ollut hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisestä.
- 92 Näiden osapuolten mukaan tapauksissa, joissa on kyse Dublin III -asetuksen 23 ja 24 artiklan mukaisista takaisinottomenettelyistä, joita sovelletaan sen 20 artiklan 5 kohdassa tai 18 artiklan 1 kohdan b, c tai d alakohdassa tarkoitettuihin henkilöihin, hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittäminen on viimeksi mainitussa säännöksessä tarkoitetuissa tilanteissa jo suoritettu jäsenvaltiossa tai sen 20 artiklan 5 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa keskeytetty tai yhä vireillä jäsenvaltiossa, jonka tehtävänä on saattaa se päätökseen. Ne katsovat, ettei pyynnön esittäneen jäsenvaltion tehtävänä ole takaisinottomenettelyssä huolehtia hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisestä, sillä tämä kuuluu jollekin muulle jäsenvaltiolle riippumatta siitä, onko se saatettu päätökseen vai ei.
- 93 Italian hallitus ja komissio katsovat näin ollen, että Dublin III -asetuksen 4 artiklassa ja Eurodac-asetuksen 29 artiklassa säädettyjen tiedonantovelvoitteiden noudattamiseksi tapahtuvan yhteisen tiedotteen antamisen ei ole tarkoitus palvella takaisinottomenettelytilannetta ainakaan siltä osin kuin kyse on hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisestä.
- 94 Tämän osalta on kuitenkin tuotava esiin se, ettei kysymystä hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisestä ole välttämättä saatu lopullisesti ratkaistua takaisinottomenettelyvaiheessa.
- 95 On totta, että unionin tuomioistuin on 2.4.2019 antamansa tuomion H. ja R. (C-582/17 ja C-583/17, EU:C:2019:280) 67–80 kohdassa katsonut, että sitten kun vastuu kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä on selvitetty, asiassa ei ole syytä soveltaa uudelleen tämän vastuun määrittämisprosessia koskevia sääntöjä, joista ensisijaisia ovat Dublin III -asetuksen III luvussa muotoillut kriteerit.

- 96 Se, ettei hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaa jäsenvaltiota tarvitse tällä tavoin määrittää uudelleen, ei kuitenkaan merkitse sitä, kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 81 kohdassa todennut, että jäsenvaltio, joka harkitsee takaisinottopyynnön esittämistä tai on esittänyt tällaisen pyynnön, voi olla ottamatta huomioon tietoja, joita suojelua hakeva sille toimittaa ja jotka voivat muodostua esteeksi tällaiselle takaisinottopyynnölle ja kyseisen henkilön siirtämiselle tämän jälkeen pyynnön vastaanottaneeseen jäsenvaltioon.
- 97 Hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen voivat vaikuttaa todisteet, jotka koskevat pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion vastuun lakkaamista Dublin III -asetuksen 19 artiklan säännösten nojalla (ks. vastaavasti tuomio 7.6.2016, Karim, C-155/15, EU:C:2016:410, 27 kohta), tämän asetuksen 23 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun takaisinottopyynnön esittämisen määräajan noudattamatta jättämistä (ks. vastaavasti tuomio 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, 55 kohta), sitä, ettei pyynnön esittänyt jäsenvaltio ole noudattanut tämän asetuksen 29 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua siirron määräaika (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, 46 kohta), tämän asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja systeemisiä puutteita pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti tuomio 19.3.2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, 85 ja 86 kohta) tai sitä, että asianomaisen henkilön terveydentila huomioon ottaen olemassa on todellinen ja todettu riski epäinhimillisestä ja halventavasta kohtelusta, mikäli hänet siirretään pyynnön vastaanottaneeseen jäsenvaltioon (ks. vastaavasti tuomio 16.2.2017, C. K. ym., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 96 kohta).
- 98 Unionin tuomioistuin on lisäksi todennut, ettei jäsenvaltio voi vilpittömän yhteistyön mukaisesti pätevästi esittää takaisinottopyyntöä Dublin III -asetuksen 20 artiklan 5 kohdan kattamassa tilanteessa, jos asianomainen henkilö on toimittanut sille tiedot, joiden perusteella on ilmeistä, että tätä jäsenvaltiota on pidettävä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevana jäsenvaltiona tämän asetuksen 8–10 artiklassa muotoiltujen vastuuperusteiden mukaisesti. Tällaisessa tilanteessa mainitun jäsenvaltion on päinvastoin myönnettävä oma vastuunsa (tuomio 2.4.2019, H. ja R., C-582/17 ja C-583/17, EU:C:2019:280, 83 kohta).
- 99 Lopuksi on viitattava vielä siihen, että Dublin III -asetuksen 7 artiklan 3 kohdassa säädetään nimenomaisesti, että ”jäsenvaltioiden on 8, 10 ja 16 artiklassa tarkoitettujen perusteiden soveltamiseksi otettava huomioon saatavilla olevat todisteet hakijan perheenjäsenten, sukulaisten tai muiden omaisten oleskelusta jonkin jäsenvaltion alueella edellyttäen, että tällaiset todisteet toimitetaan ennen kuin toinen jäsenvaltio hyväksyy pyynnön ottaa asianomainen henkilö vastaan 22 artiklan mukaisesti tai ottaa hänet takaisin 25 artiklan mukaisesti ja että hakijan aiemmista kansainvälistä suojelua koskevista hakemuksista ei ole vielä tehty itse asian osalta päätöstä ensimmäisessä käsittelyssä”.
- 100 Edellä 96–99 kohdassa todetusta seuraa, että toisin kun Italian hallitus ja komissio ovat esittäneet, asianomainen henkilö voi vedota tiettyihin sellaisiin seikkoihin, jotka voivat Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan b, c tai d alakohdassa tarkoitetuissa tilanteissa johtaa muutoksiin aiemmin jossakin toisessa jäsenvaltiossa tehtyyn päätökseen hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisestä tai tämän asetuksen 20 artiklan 5 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa vaikuttaa tämän määrittämiseen.
- 101 Yhteisen tiedotteen, jonka tarkoituksena on antaa asianomaiselle henkilölle tiedot Dublin III -asetuksen soveltamisesta ja hänen oikeuksistaan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaa jäsenvaltiota määritettäessä, antamisen päämäärä tukee sekin osaltaan niitä Dublin III -asetuksen 4 artiklasta ja Eurodac-asetuksen 29 artiklasta omaksuttuja tulkintoja, jotka perustuvat näiden säännösten sanamuotoon ja joihin on viitattu edellä 80 ja 84 kohdassa.

- 102 Edellä tarkasteltujen näkökohtien perusteella Dublin III -asetuksen 4 artiklaa ja Eurodac-asetuksen 29 artiklaa on tulkittava siten, että velvollisuutta antaa niissä tarkoitettut tiedot ja erityisesti yhteinen tiedote on noudatettava sekä silloin, kun kyse on Dublin III asetuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta ensimmäisestä kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta ja sen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta vastaanottomenettelystä, että silloin, kun kyse on kansainvälistä suojelua koskevasta myöhemmästä hakemuksesta ja Eurodac-asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun kaltaisesta tilanteesta eli tilanteista, jotka saattavat johtaa Dublin III -asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa ja 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin takaisinottomenettelyihin.

Henkilökohtainen puhuttelu (Dublin III -asetuksen 5 artikla)

- 103 Dublin III -asetuksen 5 artiklan 1 kohdan mukaan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämismenettelyn helpottamiseksi määrittämisestä vastaavan jäsenvaltion on suoritettava hakijan henkilökohtainen puhuttelu, ja tämä puhuttelu auttaa myös asianmukaisesti ymmärtämään tämän asetuksen 4 artiklan mukaisesti hakijalle annetut tiedot.
- 104 Edellä 96–100 kohdassa esiin tuodut tiedonantovelvollisuutta koskevat seikat ovat näin ollen merkityksellisiä myös Dublin III -asetuksen 5 artiklassa tarkoitettun henkilökohtaisen puhuttelun osalta.
- 105 Näin on siksi, että vaikka yhteisen tiedotteen tarkoituksena on antaa kyseessä olevalle henkilölle tietoja Dublin III -asetuksen soveltamisesta, henkilökohtainen puhuttelu on keino varmistaa se, että asianomainen henkilö ymmärtää hänelle tiedotteessa annetut tiedot, ja erinomainen tilaisuus tai jopa tae henkilölle siltä osin, että hän voi ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot, joiden johdosta asianomainen jäsenvaltio ei mahdollisesti esitä jollekin toiselle jäsenvaltiolle takaisinottoa tai tapauksen niin vaatiessa estää kyseisen henkilön siirron.
- 106 Tästä seuraa, toisin kuin Italian hallitus ja komissio ovat esittäneet, että Dublin III -asetuksen 5 artiklaa on tulkittava siten, että velvollisuutta pitää siinä tarkoitettu henkilökohtainen puhuttelu on noudatettava sekä silloin, kun kyse on Dublin III asetuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta ensimmäisestä kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta ja sen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta vastaanottomenettelystä, että silloin, kun kyse on kansainvälistä suojelua koskevasta myöhemmästä hakemuksesta ja Eurodac-asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun kaltaisesta tilanteesta eli tilanteista, jotka saattavat johtaa Dublin III -asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa ja 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin takaisinottomenettelyihin.

Tietojen saantia ja henkilökohtaista puhuttelua koskevien oikeuksien loukkaamisen seuraukset

- 107 Kuten unionin tuomioistuin on jo todennut, Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohdan, jossa säädetään, että siirtopäätöksen kohteena olevalla henkilöllä on oltava oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin tällaista päätöstä vastaan, sanamuotoon ei sisälly minkäänlaisia rajoituksia niiden väitteiden osalta, joita oikeussuojakeinoa käyttäessä voidaan esittää. Samoin on asetuksen 4 artiklan 1 kohdan d alakohdan, joka koskee tietoja, jotka toimivaltaisten viranomaisten on annettava hakijalle mahdollisuudesta riitauttaa siirtopäätös, sanamuodon osalta (tuomio 7.6. 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, 36 kohta).

- 108 Tämän oikeussuojakeinon laajuus täsmennetään kuitenkin Dublin III -asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleessa, jossa todetaan, että jotta kansainvälisen oikeuden noudattaminen voidaan varmistaa, kyseisellä asetuksella käyttöön otetun siirtopäätöksiä koskevan tehokkaan oikeussuojakeinon olisi katettava yhtäältä kyseisen asetuksen soveltamisen tarkastelu ja toisaalta oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin perustuvan tilanteen tarkastelu siinä jäsenvaltiossa, johon hakija siirretään (tuomio 15.4.2021, Belgian valtio (Siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat), C-194/19, EU:C:2017:270, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 109 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on lisäksi katsottu, että kun otetaan huomioon muun muassa yleinen kehitys, jota Dublin III -asetuksen antamisen johdosta on tapahtunut johonkin jäsenvaltioon jätetyn kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä koskevassa järjestelmässä, sekä Dublin III -asetuksella tavoitellut päämäärät, mainitun asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että siinä siirtopäätöstä vastaan säädetyn oikeussuojakeinon on voitava koskea sekä niiden sääntöjen, joilla annetaan vastuu kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä, noudattamista että samassa asetuksessa säädettyjä menettelyllisiä takeita (tuomio 15.4.2021, Belgian valtio (Siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat), C-194/19, EU:C:2017:270, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 110 Dublin III -asetuksen 4 artiklassa ja Eurodac-asetuksen 29 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 3 kohdassa säädetty tiedonantovelvollisuudet sekä Dublin III -asetuksen 5 artiklassa säädetty henkilökohtainen puhuttelu ovat menettelyllisiä takeita, jotka on annettava Dublin III -asetuksen 23 artiklan 1 kohdan tai 24 artiklan 1 kohdan nojalla toimitettavassa takaisinottomenettelyssä kyseessä olevalle tai siinä mahdollisesti kyseeseen tulevalle henkilölle. Tästä seuraa, että Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun siirtopäätöksen kohdistettavan oikeussuojakeinon on lähtökohtaisesti voitava kohdistua näillä säännöksillä vahvistettujen velvoitteiden loukkaamiseen ja etenkin yhteisen tiedotteen antamatta jättämiseen ja henkilökohtaisen puhuttelun toimittamatta jättämiseen.
- 111 On huomattava, että Dublin III -asetuksessa ei ole täsmennetty, mitä seurauksia jonkin tällaisen velvoitteen noudattamatta jättämisestä voi aiheutua.
- 112 Vaikka Eurodac-asetuksen 37 artiklassa määritelläänkin jäsenvaltioiden vastuu suhteessa kaikkiin sellaisiin henkilöihin tai jäsenvaltioihin, joille on aiheutunut vahinkoa lainvastaisesta käsittelystä tai mistä tahansa tämän asetuksen vastaisesta menettelystä, siinä ei ole millään tavoin täsmennetty sitä, mitä siirtopäätöksen osalta voi seurata tämän asetuksen 29 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 3 kohdassa tarkoitetun tiedonantovelvollisuuden – johon viitataan myös asetuksen N:o 1560/2003 liitteessä XIII olevassa kehystetyssä tekstissä ja siihen liittyvässä alaviitteessä – laiminlyönnistä, kuten edellä 89 kohdassa on jo korostettu.
- 113 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on vakiintuneesti todettu, että kun kyseessä olevasta alasta ei ole annettu unionin sääntöjä, kunkin jäsenvaltion on annettava sisäisessä oikeusjärjestyksessään menettelysäännöt sellaisia oikeussuojakeinoja varten, joilla pyritään turvaamaan yksityisten oikeudet, menettelyllistä itsemääräämisoikeutta koskevan periaatteen nojalla, kuitenkin sillä edellytyksellä, että nämä menettelysäännöt eivät ole epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat samankaltaisia kansallisen oikeuden piiriin kuuluvia tilanteita (vastaavuusperiaate), eivätkä ne ole sellaisia, että unionin oikeudessa vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate) (tuomio 15.4.2021, Belgian valtio (Siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat), C-194/19, EU:C:2017:270, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Näin on muun muassa silloin, kun kyse on

siirtopäätöksen osalta tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin ja/tai henkilökohtaisen puhuttelun toimittamatta jättämisen oikeudellisista seurauksista (ks. vastaavasti tuomio 16.7.2020, Addis, C-517/17, EU:C:2020:579, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 114 Ennakkoratkaisupyyntöistä ja unionin tuomioistuimelle esitetyistä kysymyksistä näyttää kuitenkin käyvän ilmi tässä tapauksessa se, ettei kansallinen oikeus yksin anna mahdollisuutta varmuudella määrittää näitä oikeudellisia seurauksia ja että ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet haluavat nimenomaisesti tietää, millä tavoin niiden tulisi sanktioida tällaisia loukkaamisia.
- 115 Unionin tuomioistuimen on näin ollen määritettävä, mitä seurauksia johtuu tämän osalta tehokkuusperiaatteesta.
- 116 Ensimmäiseksi, kun tarkastellaan oikeudellisia seurauksia, joita voi aiheutua Dublin III -asetuksen 5 artiklassa säädetyn henkilökohtaisen puhuttelun toimittamatta jättämisestä, tehokkuusperiaatteen kannalta, on heti viitattava 16.7.2020 annettuun tuomioon Addis (C-517/17, EU:C:2020:579), jossa oli kyse tilanteesta, jossa kolmannen maan kansalainen, jolla oli jo pakolaisasema yhdessä jäsenvaltiossa, moitti sellaisen toisen jäsenvaltion toimivaltaista viranomaista, jossa hän oli jättänyt toisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, siitä, ettei se ollut kuullut häntä ennen kuin hänen turvapaikkahakemuksensa jätettiin menettelydirektiivin 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla tutkimatta. Unionin tuomioistuin katsoi mainitussa tuomiossa, että tehokkuusperiaate huomioon ottaen menettelydirektiivin 14 ja 34 artiklaa on tulkittava siten, että kun kansallisen säännösten nojalla se, ettei ole noudatettu velvollisuutta antaa kansainvälisen suojelun hakijalle tilaisuus henkilökohtaiseen puhutteluun ennen tällaisen tutkimattajättämisspäätöksen tekemistä, ei johda tämän päätöksen kumoamiseen ja asian palauttamiseen määrittävälle viranomaiselle, mainitut artiklat ovat esteenä tällaiselle säännöstölle, paitsi jos tämän säännösten mukaan on mahdollista, että mainittuun päätökseen kohdistamassaan muutoksenhakumenettelyssä hakija esittää henkilökohtaisesti kaikki argumenttinsa kyseistä päätöstä vastaan kuulemisessa, jossa noudatetaan kyseisen direktiivin 15 artiklassa säädettyjä sovellettavia perustavanlaatuisia edellytyksiä ja takeita, ja nämä argumentit eivät voi johtaa muunlaiseen päätökseen.
- 117 Unionin tuomioistuin korosti kyseisen tuomion 70 kohdassa muun muassa sitä, että menettelydirektiivin 14, 15 ja 34 artiklassa säädetään yhtäältä sitovasti jäsenvaltioihin kohdistuvasta velvollisuudesta antaa hakijalle tilaisuus henkilökohtaiseen puhutteluun sekä nimenomaisista ja yksityiskohtaisista säännöistä tavasta, jolla kyseinen puhuttelu on suoritettava, ja toisaalta niillä on tarkoitus varmistua siitä, että hakijaa on pyydetty esittämään yhteistyössä puhuttelusta vastaavan viranomaisen kanssa kaikki seikat, jotka ovat merkityksellisiä arvioitaessa hänen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttymistä ja mahdollisesti sitä, onko hakemus perusteltu, mikä antaa tällaiselle puhuttelulle keskeisen merkityksen hakemuksen tutkintamenettelyssä.
- 118 Lisäksi unionin tuomioistuin totesi, että jos henkilökohtaista puhuttelua ei ole suoritettu toimivaltaisessa viranomaisessa, kuulluksi tulemista koskevan oikeuden tehokkuus on mahdollista varmistaa menettelyn myöhemmässä vaiheessa vain, kun tällainen puhuttelu suoritetaan kaikkia menettelydirektiivissä säädettyjä edellytyksiä noudattaen tuomioistuimessa, jolta on haettu muutosta kyseisen viranomaisen tekemään tutkimattajättämisspäätökseen (tuomio 16.7.2020, Addis, C-517/17, EU:C:2020:579, 71 kohta).

- 119 On mainittava, että menettelydirektiivin 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan soveltamisen seuraukset eli sellaisen henkilön jäsenvaltiossa esittämän, kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkimatta jättäminen, jolle jokin toinen jäsenvaltio on jo myöntänyt kansainvälisen suojeluaseman, ja se, että hänet palautetaan kyseiseen jäsenvaltioon, eivät ole vakavampia kuin ne, jotka johtuvat Dublin III -asetuksen 23 artiklan 1 kohdan ja 24 artiklan soveltamisesta ja joiden vuoksi henkilöt, joilla ei tätä suojeluasemaa ole, voidaan määrätä otettaviksi takaisin.
- 120 Menettelydirektiivin 33 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu tilanne voi jopa osoittautua asianomaisen henkilön osalta seurauksiltaan kevyemmäksi kuin tilanne, josta on kyse Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan d alakohdassa ja jossa takaisinottopyyntö kohdistuu henkilöön, jonka kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on hylätty pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa. Jälkimmäisessä tapauksessa takaisinottamisen kohteena olevaan henkilöön – toisin kuin henkilöön, jonka turvapaikkahakemus on jätetty tutkimatta – ei näet kohdistu vaaraa siirrosta sellaiseen toiseen jäsenvaltioon, jossa hänelle on jo myönnetty kansainvälinen suojeluasema, vaan hänet voidaan määrätä poistettavaksi pyynnön vastaanottaneesta jäsenvaltiosta alkuperämaahansa.
- 121 Lisäksi on huomattava, kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 134–136 kohdassa todennut, että niin menettelydirektiivin 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan perusteella tehty päätös kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkimatta jättämisestä kuin Dublin III -asetuksen 23 ja 24 artiklassa tarkoitettu päätös siirrosta, jolla takaisinottaminen pannaan toimeen, edellyttävät, että asianomaisen henkilöön ei kohdistu vaaraa perusoikeuskirjan 4 artiklan rikkomisesta, mikä voidaan kummassakin tapauksessa taata henkilökohtaisella puhuttelulla. Henkilökohtainen puhuttelu antaa lisäksi mahdollisuuden saada tiedot siitä, onko hakijalla perheenjäseniä, omaisia tai muita sukulaisia pyynnön esittäneen jäsenvaltion alueella. Sen avulla voidaan myös sulkea pois se mahdollisuus, että kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön oleskelu katsottaisiin laittomaksi tilanteessa, jossa hän haluaa todellisuudessa hakea kansainvälistä suojelua.
- 122 Mainittakoon vielä siitä, että menettelydirektiivin 14 artiklassa tarkoitetun puhuttelun tavoin Dublin III -asetuksen 5 artiklassa tarkoitetusta henkilökohtaisen puhuttelun toimittamisvelvollisuudesta voidaan poiketa vain tietyissä tilanteissa. Todettakoon tämän osalta, että niin kuin silloin, kun henkilökohtaisesta puhuttelusta voidaan menettelydirektiivin 14 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla luopua turvapaikkahakemuksen asiakysymyksen osalta, jos toimivaltainen viranomainen voi tehdä pakolaisasemaa koskevan myönteisen päätöksen käytettävissä olevien todisteiden perusteella, Dublin III -asetuksen 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja 3 kohdan säännöksissä edellytetään sellaisen henkilön etujen mukaisesti, johon takaisinotto saattaa kohdistua, että Dublin III -asetuksen 5 artiklassa tarkoitettu henkilökohtainen puhuttelu toimitetaan kaikissa tapauksissa, joissa toimivaltainen viranomainen voisi päättää henkilön siirtämisestä vastoin tämän toiveita.
- 123 Eli 16.7.2020 annettuun tuomioon Addis (C-517/17, EU:C:2020:579) perustuvaa oikeuskäytäntöä voidaan siis soveltaa niiden seurausten osalta, jotka aiheutuvat henkilökohtaisen puhuttelun toimittamisesta koskevan velvollisuuden laiminlyönnistä tilanteessa, jossa on kyse päätöksestä, jolla kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on hylätty menettelydirektiivin 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla, tilanteeseen, jossa on kyse Dublin III -asetuksen 23 artiklan 1 kohdan ja 24 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimeen pannusta takaisinottomenettelystä.

- 124 Tästä seuraa, että ellei Dublin III -asetuksen 5 artiklan 2 kohdasta muuta johdu, siirtopäätös on siihen tämän asetuksen 27 artiklan nojalla kohdistetun sellaisen muutoksenhaun johdosta kumottava, jolla on vedottu asetuksen 5 artiklassa tarkoitetun henkilökohtaisen puhuttelun toimittamatta jättämiseen, ellei kansallinen lainsäädäntö anna asianomaiselle henkilölle tällaista muutoksenhakua käsiteltäessä mahdollisuutta tuoda henkilökohtaisesti esiin kaikkia päätökseen kohdistamiaan argumentteja kuulemisessa, jossa noudatetaan kaikkia 5 artiklassa muotoiltuja edellytyksiä ja takeita, ja kun nämä moitteet eivät ole sellaisia, että tämä päätös saattaisi niiden vuoksi olla toinen.
- 125 Siinä tapauksessa, että Dublin III -asetuksen 5 artiklassa tarkoitettu henkilökohtainen puhuttelu, jonka keskeistä roolia ja siihen liittyviä menettelyllisiä takeita on edellä korostettu, on kylläkin toimitettu mutta asetuksen 4 artiklassa tai Eurodac-asetuksen 29 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetyn tiedonantovelvollisuuden mukaista yhteistä tiedotetta ei ole annettu ennen puhuttelun toimittamista, on tehokkuusperiaatteen vaatimusten mukaisesti selvitettävä, olisiko menettely voinut ilman tätä sääntöjenvastaisuutta johtaa toiseen lopputulokseen (ks. vastaavasti tuomio 10.9.2013, G. ja R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 126 Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tällaisessa tiedonantovelvollisuuden loukkaamistilanteessa tarkistaa kullekin yksittäistapaukselle ominaisten tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, onko tämä menettelyllinen sääntöjenvastaisuus siitä huolimatta, että henkilökohtainen puhuttelu on toimitettu, todellakin vienyt siihen vetoavalta henkilöltä mahdollisuuden vedota argumentteihinsa siinä määrin, että hallintomenettely olisi voinut hänen osaltaan johtaa toisenlaiseen lopputulokseen (ks. vastaavasti tuomio 10.9.2013, G. ja R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 127 Edellä todetun perusteella on katsottava, että tiedonantovelvollisuuden osalta unionin oikeutta ja erityisesti Dublin III -asetuksen 4 ja 27 artiklaa sekä Eurodac-asetuksen 29 artiklan 1 artiklan b kohtaa on tulkittava siten, että jos Dublin III -asetuksen 5 artiklassa tarkoitettu henkilökohtainen puhuttelu on toimitettu mutta kyseessä olevalle henkilölle annettavaa yhteistä tiedotetta ei ole Dublin III -asetuksen 4 artiklassa ja Eurodac-asetuksen 29 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun tiedonantovelvollisuuden mukaisesti annettu, siirtopäätöksen lainmukaisuutta arvioiva tuomioistuin voi kumota siirtopäätöksen vain, jos se katsoo käsiteltävälle tapaukselle ominaisten tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, että henkilökohtaisen puhuttelun toimittamisesta huolimatta yhteisen tiedotteen antamatta jättämisellä kyseiseltä henkilöltä on todellakin viety mahdollisuus vedota argumentteihinsa siinä määrin, että hallintomenettely olisi voinut hänen osaltaan johtaa toisenlaiseen lopputulokseen.
- 128 Asioissa C-228/21 ja C-328/21 esitettyihin kysymyksiin ja asiassa C-315/21 esitettyyn kahteen ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava seuraavasti:
- Dublin III -asetuksen 4 artiklaa ja Eurodac-asetuksen 29 artiklaa on tulkittava siten, että velvollisuutta antaa niissä tarkoitetut tiedot ja erityisesti yhteinen tiedote, jonka malli on asetuksen N:o 1560/2003 liitteessä X, on noudatettava sekä silloin, kun kyse on Dublin III asetuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta ensimmäisestä kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta ja sen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta vastaanottomenettelystä, että silloin, kun kyse on kansainvälistä suojelua koskevasta myöhemmästä hakemuksesta ja Eurodac-asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kaltaisesta tilanteesta eli tilanteista, jotka saattavat johtaa Dublin III -asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa ja 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin takaisinottomenettelyihin

- Dublin III -asetuksen 5 artiklaa on tulkittava siten, että velvollisuutta toimittaa siinä tarkoitettu henkilökohtainen puhuttelu on noudatettava sekä silloin, kun kyse on Dublin III -asetuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta ensimmäisestä kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta ja sen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta vastaanottomenettelystä, että silloin, kun kyse on kansainvälistä suojelua koskevasta myöhemmästä hakemuksesta ja Eurodac-asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna kaltaisesta tilanteesta, eli tilanteista, jotka saattavat johtaa Dublin III -asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa ja 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin takaisinottomenettelyihin
- unionin oikeutta ja erityisesti Dublin III -asetuksen 5 ja 27 artiklaa on tulkittava siten, että ellei Dublin III -asetuksen 5 artiklan 2 kohdasta muuta johdu, siirtopäätös on siihen tämän asetuksen 27 artiklan nojalla kohdistetun sellaisen muutoksenhaun johdosta kumottava, jolla on riitautettu sen 5 artiklassa tarkoitettua henkilökohtaisen puhuttelun toimittamatta jättäminen, ellei kansallinen lainsäädäntö anna asianomaiselle henkilölle tällaista muutoksenhakua käsiteltäessä mahdollisuutta tuoda henkilökohtaisesti esiin kaikkia päätökseen kohdistamiaan argumentteja kuulemisessa, jossa noudatetaan kaikkia 5 artiklassa muotoiltuja edellytyksiä ja takeita, ja kun nämä argumentit eivät ole sellaisia, että päätös saattaisi niiden vuoksi olla toinen
- unionin oikeutta ja erityisesti Dublin III -asetuksen 4 ja 27 artiklaa sekä Eurodac-asetuksen 29 artiklan 1 artiklan b kohtaa on tulkittava siten, että jos Dublin III -asetuksen 5 artiklassa tarkoitettu henkilökohtainen puhuttelu on toimitettu mutta kyseessä olevalle henkilölle annettavaa yhteistä tiedotetta ei ole Dublin III -asetuksen 4 artiklassa ja Eurodac-asetuksen 29 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua tiedonantovelvollisuuden mukaisesti annettu, siirtopäätöksen lainmukaisuutta arvioiva tuomioistuin voi kumota siirtopäätöksen vain, jos se katsoo käsiteltävälle tapaukselle ominaisten tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, että henkilökohtaisen puhuttelun toimittamisesta huolimatta yhteisen tiedotteen antamatta jättämisellä asianomaiselta henkilöltä on todellakin viety mahdollisuus vedota argumentteihinsa siinä määrin, että hallintomenettely olisi voinut hänen osaltaan johtaa toisenlaiseen lopputulokseen.

Asiassa C-254/21 esitetyt ensimmäinen, toinen ja kolmas kysymys, asiassa C-297/21 esitetty toinen kysymys ja asiassa C-315/21 esitetty kolmas kysymys

- 129 Ennakkoratkaisua asioissa C-254/21, C-297/21 ja C-315/21 pyytäneiden tuomioistuinten kysymykset, jotka on syytä käsitellä yhdessä, koskevat asiallisesti sitä, onko Dublin III -asetuksen 3 artiklan 1 kohtaa ja 2 kohdan toista alakohtaa tulkittava yhdessä tämän asetuksen 27 artiklan sekä perusoikeuskirjan 4, 19 ja 47 artiklan kanssa siten, että ne antavat kansalliselle tuomioistuimelle mahdollisuuden tutkia epäsuoran palauttamisen vaaran, johon kansainvälistä suojelua hakeva saattaisi joutua sen jälkeen, kun hänet on siirretty pyynnön vastaanottaneeseen jäsenvaltioon, koska tämä on jo hylännyt kyseisen hakijan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, silloinkin kun tämän jäsenvaltion turvapaikkamenettelyssä ja hakijoiden vastaanotto-olosuhteissa ei ole Dublin III -asetuksen 3 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua tavalla systeemisiä puutteita. Asioissa C-254/21 ja C-315/21 ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet pohtivat erityisesti, onko tämä mahdollisuus olemassa silloin, kun kansallinen tuomioistuin tulkitsee määrittelydirektiivin 8 artiklassa tarkoitettua käsitettä ”suojelu alkuperämaassa” eri tavalla kuin pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion viranomaiset tai katsoo näistä viranomaisista poiketen, että alkuperämaassa on käynnissä direktiivin 15 artiklan c alakohdassa tarkoitettu aseellinen selkkaus.

- 130 Tässä yhteydessä on muistettava, että unionin oikeus perustuu siihen perustavanlaatuiseen lähtökohtaan, jonka mukaan kukin jäsenvaltio jakaa kaikkien muiden jäsenvaltioiden kanssa – ja tunnustaa sen, että muut jäsenvaltiot jakavat sen kanssa – lukuisia yhteisiä arvoja, joihin unioni perustuu, kuten SEU 2 artiklassa täsmennetään. Tämä lähtökohta merkitsee sitä – ja perustelee sen –, että jäsenvaltioiden välillä vallitsee keskinäinen luottamus siihen, että kyseiset arvot tunnustetaan ja että siis ne täytöntöön panevaa unionin oikeutta noudatetaan, sekä siihen, että niiden kansalliset oikeusjärjestykset kykenevät takaamaan niiden perusoikeuksien yhdenveroisen ja tehokkaan suojan, jotka on tunnustettu perusoikeuskirjassa, erityisesti sen 1 ja 4 artiklassa, joissa vahvistetaan vaatimus ihmisarvon kunnioittamisesta eli yksi unionin ja sen jäsenvaltioiden perustavanlaatuisista arvoista (tuomio 19.3.2019, Ibrahim ym., C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219, 83 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), joka käsittää muun muassa epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kiellon.
- 131 Jäsenvaltioiden keskinäisen luottamuksen periaatteella on unionin oikeudessa perustavanlaatuinen asema erityisesti sillä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella, jonka unioni on muodostanut ja jonka perusteella unioni varmistaa SEUT 67 artiklan 2 kohdan mukaisesti sen, ettei henkilöitä tarkasteta sisärajoilla, sekä kehittää turvapaikka- ja maahanmuuttoasioita sekä ulkorajavalvontaa koskevan yhteisen politiikan, joka perustuu jäsenvaltioiden väliseen yhteisvastuuseen ja joka on oikeudenmukainen kolmansien maiden kansalaisia kohtaan. Tässä yhteydessä keskinäisen luottamuksen periaate velvoittaa kaikki nämä valtiot katsomaan – jollei kyse ole poikkeuksellisista olosuhteista –, että kaikki muut jäsenvaltiot noudattavat unionin oikeutta ja etenkin unionin oikeudessa tunnustettuja perusoikeuksia (ks. vastaavasti tuomio 19.3.2019, Ibrahim ym., C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219, 84 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 132 Yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän puitteissa on siis lähdeittävä siitä olettamasta, että kansainvälisen suojelun hakijoiden kohtelu kussakin jäsenvaltiossa vastaa perusoikeuskirjan, pakolaisten oikeusasemaa koskevan, Genevessä 28.7.1951 allekirjoitetun yleissopimuksen ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn, Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun yleissopimuksen vaatimuksia (ks. vastaavasti tuomio 19.3.2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, 82 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja että suoran ja epäsuoran palauttamisen kieltoa, sellaisena kuin siitä on säädetty menettelydirektiivin 9 artiklassa, noudatetaan kaikissa näissä valtioissa.
- 133 Ei ole kuitenkaan mahdotonta, että tällä järjestelmällä on käytännössä suuria toimintavaikeuksia jossakin jäsenvaltiossa siten, että on olemassa vakava vaara siitä, että kansainvälisen suojelun hakijoita kohdellaan tässä jäsenvaltiossa heidän perusoikeuksiensa vastaisesti (tuomio 19.3.2019, Ibrahim ym., C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219, 86 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 134 Unionin tuomioistuim on tämän vuoksi jo todennut, että perusoikeuskirjan 4 artiklan mukaan jäsenvaltioiden – myöskään kansallisten tuomioistuinten – ei pidä siirtää turvapaikanhakijaa Dublin III -asetuksen mukaisesti määritellyyn hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon, jos ne eivät voi olla tietämättömiä siitä, että kyseisen jäsenvaltion turvapaikkamenettelyyn ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteisiin liittyvät systeemiset puutteet ovat uskottavia perusteita uskoa, että turvapaikanhakija altistuisi todelliselle vaaralle joutua kyseisessä määräyksessä tarkoitetun epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi (ks. vastaavasti tuomio 19.3.2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, 85 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 135 Unionin tuomioistuin on tarkentanut tätä toteamalla, että siirto on poissuljettu, jos tällainen vaara johtuu kyseisen jäsenvaltion systeemisistä puutteista turvapaikkamenettelyssä ja kansainvälistä suojelua hakevien vastaanotto-olosuhteissa siirron ajankohtana tai sen johdosta. Perusoikeuskirjan 4 artiklan soveltamisen kannalta ei siis ole merkitystä sillä, onko asianomainen henkilö vakavassa vaarassa joutua epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi juuri siirron ajankohtana, turvapaikkamenettelyn kuluessa vai sen päätyttyä sen vuoksi, että hänet siirretään Dublin III -asetuksessa tarkoitettuun hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon (tuomio 19.3.2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, 87 ja 88 kohta)
- 136 Kun tuomioistuimella, jolta on haettu muutosta siirtopäätökseen, on käytettävissään seikkoja, jotka asianomainen henkilö on esittänyt osoittaakseen tällaisen vaaran olemassaolon, tämän tuomioistuimen on objektiivisten, luotettavien, tarkkojen ja asianmukaisesti päivitettyjen tietojen perusteella ja unionin oikeudessa taattuun perusoikeuksien suojan tasoon nähden arvioitava, onko kyse puutteista, olivatpa ne systeemisistä tai yleisiä tai koskivatpa ne tiettyjä henkilöryhmiä (tuomio 19.3.2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, 90 kohta).
- 137 Käsiteltävissä asioissa, ellei ennakkoratkaisua asioissa C-254/21, C-297/21 ja C-351/21 pyytäneiden tuomioistuinten suorittamista selvityksistä muuta ilmene, DG, XXX.XX ja PP eivät ole kukaan vedonneet tällaisiin puutteisiin niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka tultaisiin määrittämään heidän kansainvälistä suojelua koskevien hakemustensa käsittelystä vastuussa oleviksi jäsenvaltioiksi näissä kolmessa asiassa.
- 138 Unionin tuomioistuin totesi 16.2.2017 antamassaan tuomiossa C. K. ym. (C-578/16 PPU, EU:2017:127) lisäksi, että perusoikeuskirjan 4 artiklaa oli tulkittava siten, että silloinkin kun ei ole perusteltua syytä uskoa, että turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa on tällaisia systeemisistä puutteita, tähän määräykseen voidaan vedota, jos tietyssä yksittäistapauksessa ei voida sulkea pois sitä, että turvapaikanhakijan siirtäminen Dublin III -asetuksen mukaisesti sisältää todellisen ja todetun vaaran siitä, että kyseinen hakija joutuu sen vuoksi tässä määräyksessä tarkoitettun epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi.
- 139 On kuitenkin otettava huomioon, kuten edellä 96 kohdassa on todettu, että mainitussa tuomiossa kyseessä olleessa asiassa todellinen ja todettu vaara siitä, että asianomaisen henkilön siirtäminen altistaisi hänet epäinhimilliselle ja halventavalle kohtelulle, liittyi hänen terveydentilansa merkittävään ja peruuttamattomaan heikentymiseen, koska hän kärsi alun perinkin erittäin vakavasta henkisestä ja fyysisestä sairaudesta. Ellei ennakkoratkaisua pyytäneiden tuomioistuinten asioissa C-254/21, C-297/21 ja C-351/21 suorittamista selvityksistä muuta käy ilmi, yksikään näissä asioissa kyseessä olevista hakijoista ei ole vastaavanlaisessa henkilökohtaisessa tilanteessa.
- 140 Sitä vastoin sillä, että pyynnön esittänyt jäsenvaltio ja hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio arvioivat määrittelydirektiivin 8 artiklan nojalla eri tavalla sen suojan tason, jota hakija voi saada alkuperämaassaan, tai tämän direktiivin 15 artiklan c alakohdan mukaisesti sen, uhkaako siviilihenkilön henkeä tai ruumiillista koskemattomuutta vakava ja henkilökohtainen vaara, joka johtuu mielivaltaisesta väkivallasta kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä, ei lähtökohtaisesti ole merkitystä siirtopäätöksen pätevyyttä arvioitaessa.
- 141 Vain tällainen tulkinta on näet yhteensopiva Dublin III -asetuksen niiden tavoitteiden kanssa, joilla pyritään muun muassa saamaan aikaan selvä ja toimiva menetelmä sen jäsenvaltion määrittämiseksi, joka on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä, ja välttämään turvapaikanhakijoiden edelleen liikkuminen eri jäsenvaltioiden välillä (ks. vastaavasti tuomio

21.12.2011, N.S. ym., C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, 84 kohta ja tuomio 2.4.2019, H. ja R., C-582/17 ja C-583/17, EU:C:2019:280, 77 kohta). Nämä tavoitteet ovat esteenä sille, että siirtopäätöstä tutkiva tuomioistuimien arvioisi palauttamisvaaran olemassaoloa palaamistapauksessa. Siirtopäätöstä tutkivan tuomioistuimen on näet pidettävä lähtökohtana sitä, että hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen arvioi ja ratkaisee asianmukaisesti kysymyksen palauttamisvaarasta perusoikeuskirjan 19 artiklaa noudattaen ja että kyseisellä kolmannen maan kansalaisella on perusoikeuskirjan 47 artiklaan perustuvien vaatimusten mukaisesti käytössään tehokkaat oikeussuojakeinot hakeakseen tarvittaessa muutosta mainitun viranomaisen tämän osalta tekemään päätökseen.

- 142 Nämä seikat huomioon ottaen ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen kysymykseen asiassa C-254/21, toiseen kysymykseen asiassa C-297/21 ja kolmanteen kysymykseen asiassa C-315/21 on vastattava, että Dublin III -asetuksen 3 artiklan 1 kohtaa ja 2 kohdan toista alakohtaa on tulkittava yhdessä tämän asetuksen 27 artiklan sekä perusoikeuskirjan 4, 19 ja 47 artiklan kanssa siten, että pyynnön esittäneen jäsenvaltion tuomioistuin, jolta on haettu muutosta siirtopäätökseen, ei voi tutkia, onko pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa olemassa vaara palauttamiskiellon periaatteen loukkaamisesta, joka saattaa kohdistua kansainvälistä suojelua hakevaan sen jälkeen, kun hänet on siirretty kyseiseen jäsenvaltioon, tai siirron johdosta, jos kyseinen tuomioistuin ei ole todennut, että pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion turvapaikkamenettelyssä ja kansainvälistä suojelua hakeneiden vastaanotto-olosuhteissa on systeemisiä puutteita. Pynnön esittäneen jäsenvaltion viranomaisten ja tuomioistuinten yhtäältä ja pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion viranomaisten ja tuomioistuinten toisaalta väliset erimielisyydet kansainvälisen suojelun aineellisten edellytysten tulkinnasta eivät ole osoitus systeemisten puutteiden olemassaolosta.

Asiassa C-254/21 esitetyn neljännen kysymyksen a kohta ja asiassa C-297/21 esitetty ensimmäinen kysymys

- 143 Nämä asioissa C-254/21 ja C-297/21 ennakkoratkaisua pyytäneiden tuomioistuinten kysymykset, jotka on syytä käsitellä yhdessä, koskevat asiallisesti sitä, onko Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohtaa tulkittava yhdessä tämän asetuksen 27 artiklan sekä perusoikeuskirjan 4, 19 ja 47 artiklan kanssa siten, että siirtopäätöksen tehneen jäsenvaltion tuomioistuin, jolta on haettu muutosta tähän päätökseen, voi tai sen pitää todeta tämän jäsenvaltion olevan vastuussa hakemuksen käsittelystä silloin, kun se ei yhdy pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion arvioon asianomaisen henkilön mahdollisen palauttamisen osalta.
- 144 On muistettava, että Dublin III -asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelee yksi ainoa jäsenvaltio ja tämä jäsenvaltio on se, joka kyseisen asetuksen III luvussa määriteltyjen perusteiden mukaan on vastuussa hakemuksen käsittelystä.
- 145 Tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdasta poiketen sen 17 artiklan 1 kohdassa säädetään, että kukin jäsenvaltio voi päättää käsitellä kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön siellä jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen siinäkin tapauksessa, ettei se näiden perusteiden mukaan ole vastuussa hakemuksen käsittelystä.
- 146 Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdan sanamuodosta käy selvästi ilmi, että tämä säännös on luonteeltaan valinnainen, koska siinä jätetään kunkin jäsenvaltion harkintaan, käsittelee se sille esitetyn kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, vaikka se ei tässä asetuksessa määriteltyjen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittelyperusteiden mukaan ole vastuussa tästä käsittelystä. Tämän valinnanvapauden käyttämiselle ei myöskään ole asetettu minkäänlaisia

erityisiä edellytyksiä. Tämän mahdollisuuden tarkoituksena on, että kukin jäsenvaltio voisi itsenäisesti päättää käsitellä kolmannen maan kansalaisen esittämän turvapaikkahakemuksen poliittisista, humanitaarisista tai käytännön syistä, vaikkei se olisikaan mainitussa asetuksessa määriteltyjen perusteiden mukaan vastuussa hakemuksen käsittelystä (tuomio 23.1.2019, M. A. ym., C-661/17, EU:C:2019:53, 58 kohta).

- 147 Kun otetaan huomioon jäsenvaltioille näin annetun harkintavallan laajuus, asianomaisen jäsenvaltion on määritettävä, missä olosuhteissa se haluaa käyttää Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa säädetyn harkintavaltalausekkeen tarjoamaa mahdollisuutta ja suostua itse käsittelemään kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, jonka käsittelystä se ei tässä asetuksessa määriteltyjen perusteiden mukaan ole vastuussa (tuomio 23.1.2019, M. A. ym., C-661/17, EU:C:2019:53, 59 kohta).
- 148 Tämän osalta on tuotava ensinnäkin esiin se, että Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdan säännösten puhtaasta valinnanvaraisuudesta ja niiden valtuuksien harkinnanvaraisuudesta, joka niillä annetaan pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle, johtuu, että näitä säännöksiä ei voida tulkita yhdessä tämän asetuksen 27 artiklan ja perusoikeuskirjan 4, 19 ja 47 artiklan kanssa siten, että ne velvoittaisivat kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimen toteamaan tämän jäsenvaltion olevan vastuussa hakemuksen käsittelystä sillä perusteella, ettei se yhdy pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion arvioon asianomaisen henkilön palauttamisvaaran osalta.
- 149 Toisekseen edellä 142 kohdasta käy ilmi, että pyynnön esittäneen jäsenvaltion tuomioistuin, jolta on haettu muutosta siirtopäätökseen, ei voi tutkia kansainvälistä suojelua hakevaan tämän siirtämisen jälkeen tai siirron johdosta kohdistuvaa vaaraa siitä, että pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio loukkaisi palauttamiskiellon periaatetta, silloin, kun kyseisen jäsenvaltion turvapaikkamenettelyssä ja kansainvälistä suojelua hakevien vastaanotto-olosuhteissa ei ole systeemisiä puutteita.
- 150 Pynnön esittäneen jäsenvaltion tuomioistuin ei näin ollen voi myöskään velvoittaa tätä jäsenvaltiota soveltamaan Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa säädettyä harkintavaltalauseketta sillä perusteella, että olemassa olisi vaara palauttamiskiellon periaatteen loukkaamisesta pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa.
- 151 Kolmanneksi on niin, että jos pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion turvapaikkamenettelyssä ja kansainvälistä suojelua hakevien vastaanotto-olosuhteissa havaittaisiin systeemisiä puutteita siirron ajankohtana tai sen johdosta, pyynnön esittäneen jäsenvaltion vastuu hakemuksen käsittelystä perustuisi Dublin III -asetuksen 3 artiklan 2 kohtaan, eikä pyynnön esittäneen jäsenvaltion näin tarvitsisi tällaisessa tilanteessa tukeutua asetuksen 17 artiklan 1 kohtaan.
- 152 Asiassa C-254/21 esitetyn neljännen kysymyksen a kohtaan ja asiassa C-297/21 esitettyyn ensimmäiseen kysymykseen on nämä seikat huomioon ottaen vastattava, että Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohtaa on tulkittava yhdessä tämän asetuksen 27 artiklan sekä perusoikeuskirjan 4, 19 ja 47 artiklan kanssa siten, ettei se velvoita pyynnön esittäneen jäsenvaltion tuomioistuinta toteamaan tämän jäsenvaltion olevan vastuussa hakemuksen käsittelystä silloin, kun se ei yhdy pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion arvioon asianomaisen henkilön palauttamisvaaran osalta. Ellei pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion turvapaikkamenettelyssä ja kansainvälistä suojelua hakevien vastaanotto-olosuhteissa ole systeemisiä puutteita siirron ajankohtana tai sen johdosta, pyynnön esittäneen jäsenvaltion tuomioistuin ei voi myöskään velvoittaa tätä jäsenvaltiota tutkimaan Dublin III -asetuksen

17 artiklan 1 kohdan perusteella itse kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta sillä perusteella, että tämän tuomioistuimen mukaan pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa on olemassa vaara palauttamiskiellon periaatteen loukkaamisesta.

Asiassa C-254/21 esitetyn neljännen kysymyksen b kohta

- 153 Asiassa C-297/21 esitetyn neljännen kysymyksen a kohtaan ja asiassa C-297/21 esitettyyn ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus huomioon ottaen asiassa C-254/21 esitetyn kysymyksen b kohtaan ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

- 154 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 25.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 4 artiklaa ja**

Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja Europolin esittämistä, Eurodac-tietoihin lainvalvontatarkoituksessa tehtäviä vertailuja koskevista pyynnöistä sekä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1077/2011 muuttamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 603/2013 29 artiklaa

on tulkittava siten, että

velvollisuutta antaa niissä tarkoitetut tiedot ja erityisesti yhteinen tiedote, jonka malli on niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 343/2003 soveltamista koskevista säännöistä 2.9.2003 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1560/2003 liitteessä X, on noudatettava sekä silloin, kun kyse on asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta ensimmäisestä kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta ja sen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta vastaanottomenettelystä, että silloin, kun kyse on kansainvälistä suojelua koskevasta myöhemmästä hakemuksesta ja asetuksen N:o 603/2013 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kaltaisesta tilanteesta eli tilanteista, jotka saattavat johtaa asetuksen N:o

604/2013 23 artiklan 1 kohdassa ja 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin takaisinottomenettelyihin.

– Asetuksen N:o 604/2013 5 artiklaa

on tulkittava siten, että

velvollisuutta pitää siinä tarkoitettu henkilökohtainen puhuttelu on noudatettava sekä silloin, kun kyse on asetuksen N:o 604/2013 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta ensimmäisestä kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta ja sen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta vastaanottomenettelystä, että silloin, kun kyse on kansainvälistä suojelua koskevasta myöhemmästä hakemuksesta ja asetuksen N:o 603/2013 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna kaltaisesta tilanteesta eli tilanteista, jotka saattavat johtaa asetuksen N:o 604/2013 23 artiklan 1 kohdassa ja 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin takaisinottomenettelyihin.

– Unionin oikeutta ja erityisesti asetuksen N:o 604/2013 5 ja 27 artiklaa

on tulkittava siten, että

ellei asetuksen N:o 604/2013 5 artiklan 2 kohdasta muuta johdu, siirtopäätös on siihen tämän asetuksen 27 artiklan nojalla kohdistetun sellaisen muutoksenhaun johdosta kumottava, jolla on riitautettu sen 5 artiklassa tarkoitettuna henkilökohtaisen puhuttelun toimittamatta jättäminen, ellei kansallinen lainsäädäntö anna asianomaiselle henkilölle tällaista muutoksenhakua käsiteltäessä mahdollisuutta tuoda henkilökohtaisesti esiin kaikkia päätökseen kohdistamiaan argumentteja kuulemisessa, jossa noudatetaan kaikkia 5 artiklassa muotoiltuja edellytyksiä ja takeita, ja kun nämä argumentit eivät ole sellaisia, että päätös saattaisi niiden vuoksi olla toinen.

– Unionin oikeutta ja erityisesti asetuksen N:o 604/2013 4 ja 27 artiklaa sekä asetuksen N:o 603/2013 29 artiklan 1 kohdan b alakohdtaa

on tulkittava siten, että

jos asetuksen N:o 604/2013 5 artiklassa tarkoitettu henkilökohtainen puhuttelu on toimitettu mutta kyseessä olevalle henkilölle annettavaa yhteistä tiedotetta ei ole tämän asetuksen 4 artiklassa ja asetuksen N:o 603/2013 29 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna tiedonantovelvollisuuden mukaisesti annettu, siirtopäätöksen lainmukaisuutta arvioiva tuomioistuin voi kumota siirtopäätöksen vain jos se katsoo käsiteltävälle tapaukselle ominaisten tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, että henkilökohtaisen puhuttelun toimittamisesta huolimatta yhteisen tiedotteen antamatta jättämisellä asianomaiselta henkilöltä on todellakin viety mahdollisuus vedota argumentteihinsa siinä määrin, että hallintomenettely olisi voinut hänen osaltaan johtaa toisenlaiseen lopputulokseen.

2) Asetuksen N:o 604/2013 3 artiklan 1 kohtaa ja 2 kohdan toista alakohdtaa on tulkittava yhdessä asetuksen 27 artiklan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 4, 19 ja 47 artiklan kanssa

siten, että

pyynnön esittäneen jäsenvaltion tuomioistuin, jolta on haettu muutosta siirtopäätökseen, ei voi tutkia, onko pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa olemassa vaara palauttamiskiellon periaatteen loukkaamisesta, joka saattaa kohdistua kansainvälistä suojelua hakevaan sen jälkeen, kun hänet on siirretty kyseiseen jäsenvaltioon, tai siirron johdosta, jos kyseinen tuomioistuin ei ole todennut, että pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion turvapaikkamenettelyssä ja kansainvälistä suojelua hakeneiden vastaanotto-olosuhteissa on systeemisiä puutteita. Pynnön esittäneen jäsenvaltion viranomaisten ja tuomioistuinten yhtäältä ja pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion viranomaisten ja tuomioistuinten toisaalta väliset erimielisyydet kansainvälisen suojelun aineellisten edellytysten tulkinnasta eivät ole osoitus systeemisten puutteiden olemassaolosta.

- 3) Asetuksen N:o 604/2013 17 artiklan 1 kohtaa on tulkittava yhdessä asetuksen 27 artiklan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 4, 19 ja 47 artiklan kanssa

siten, ettei

se velvoita pyynnön esittäneen jäsenvaltion tuomioistuinta toteamaan tämän jäsenvaltion olevan vastuussa hakemuksen käsittelystä silloin, kun se ei yhdy pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion arvioon asianomaisen henkilön palauttamisvaaran osalta. Ellei pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion turvapaikkamenettelyssä ja kansainvälistä suojelua hakevien vastaanotto-olosuhteissa ole systeemisiä puutteita siirron ajankohtana tai sen johdosta, pyynnön esittäneen jäsenvaltion tuomioistuin ei voi myöskään velvoittaa tätä jäsenvaltiota tutkimaan Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdan perusteella itse kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta sillä perusteella, että tämän tuomioistuimen mukaan pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa on olemassa vaara palauttamiskiellon periaatteen loukkaamisesta.

Allekirjoitukset